

En rivstart för Sverige

– för nya företag och jobb

Alliansgrupp Tillväxtregion Sverige

Februari 2006

Allians för Sverige.
maktskifte06.se

1. Tillväxtregion Sverige

1.1. Inledning

Sverige står inför stora utmaningar. En mycket stor andel av den arbetsföra befolkningen, närmare en och en halv miljon människor, står helt eller delvis utanför arbetsmarknaden. Att få fler människor i arbete är vitalt för att vårt samhälle ska kunna utvecklas och för att vårt välstånd ska kunna bibehållas och förbättras. Detta förutsätter bland annat att fler entreprenörer kan och vill driva företag och engagera sig som arbetsgivare. Det måste därför bli mer lönsamt att arbeta, att anställa, att starta och driva företag och enklare för den som förlorat jobbet att ta sig tillbaka till arbetsmarknaden.

Sverige har blivit ett framgångsrikt och välutvecklat land mycket tack vare ett öppet förhållningssätt gentemot omvärlden. Det var utländskt kapital som till största delen finansierade järnvägsutbyggnaden, och den svenska industrialiseringen var i stor utsträckning exportledd. Hade Sverige då byggt murar och vänt sig inåt skulle vi idag ha levt i ett betydligt fattigare land. Vi varken kan eller ska försöka undvika globaliseringen. Det finns mycket att vinna för dem som är beredda att utnyttja nya förutsättningar. I början av 70-talet sysselsatte varvs- och tekoindustrin tiotusentals anställda i Sverige. När omvärlden gjorde sig påmind genom en allt hårdare konkurrens reagerade politiker av alla färger genom att med ekonomiskt stöd försöka få de krisdrabbade företagen att överleva. Miljardtals kronor satsades på att genom konstgjord andning hålla liv i omoderna strukturer. En nödvändig strukturomvandling sköts upp och Sverige som nation blev fattigare. Lärdomen från 70-talet är att välstånd och nya välbetalda jobb inte långsiktigt kan garanteras genom att till varje pris hålla fast vid det gamla.

Samhällsekonomin är en ständigt föränderlig process. När inte detta bejakas stagnerar samhället och när de gamla jobben försvinner skapas inga nya. När omvärlden nu, kanske tydligare än någonsin, gör sig påmind, måste vi dra lärdom från den process som gjorde Sverige rikare. Allians för Sverige vill därför understryka att vi inte har något att vinna på murar mot omvärlden. När konkurrensen hårdnar måste vi samtidigt ha en strategi för att nya

jobb ska kunna skapas. Detta förutsätter satsningar på kort såväl som lång sikt inom flera områden, men framförallt inom närings- och utbildningspolitiken.

Att den ekonomiska tillväxten just nu är hög är positivt, men det får inte innebära att fokus förskjuts från de nödvändiga reformer som Sverige behöver. Vi har nu bra förutsättningar för att reformera närings- och arbetsmarknadspolitiken, men om vi inte tar chansen att genomföra reformerna nu, riskerar vi att stå inför stora problem den dagen konjunkturen vänder.

Huruvida en bransch kommer att visa sig framgångsrik eller ej är en omöjlig uppgift att på förhand avgöra. Den lagstiftande församlingens uppgift är inte att peka ut vilka branscher som har större förutsättningar att lyckas jämfört med andra. Lagstiftaren ska däremot behandla alla branscher på ett likvärdigt sätt. Oavsett om ett företag tillhör den så kallade basindustrin eller om det är en biomedicinsk avknoppning från ett universitet ska det mötas av likvärdiga villkor.

En i grunden sund näringspolitik ger likvärdiga och goda förutsättningar för alla branscher, inte bara dem som just nu råkar vara populära. Idag finns det branscher i Sverige som tvingas arbeta i motvind, antingen därför att den politiska majoriteten aktivt motarbetar dem eller på grund av rent ointresse från samma politiska majoritet. Sverige har en stor potential att bli världsledande i vård- och omsorgssektorn. Efterfrågan på denna typ av tjänster ökar och det blir lättare att utföra och konsumera dem över nationsgränser. Samtidigt har vi en regering som aktivt motarbetar initiativ inom denna bransch. En annan bransch är turistindustrin, som av olika anledningar inte tycks betraktas som en seriös bransch av regeringen. Det finns en mycket stor potential vad gäller nyföretagande och nya jobb. Detta kräver dock en politisk handlingskraft som ännu lyser med sin frånvaro.

Lika villkor gäller inte bara mellan branscher. Det är idag betydligt ovanligare att en företagare är en kvinna än en man. Att öppna sektorer där kvinnor idag till stor del är verksamma kommer att underlätta till viss del. Andra åtgärder som att förändra kreditgivning, attityder och de sociala trygghetssystem är alla viktiga för att öka andelen kvinnor som företagare. Slutligen får vi inte heller glömma bort positiva exempel där exempelvis den

svenska miljöteknikexporten visar hur framsynt politik kan leda till nya tillväxtområden och goda exportmöjligheter. En bra och framtidsinriktad näringspolitik kan göra skillnad.

1.2. Högfors och Bankeryd

När partiledarna för de fyra borgerliga partierna träffades i Högfors 2004 och skapade Allians för Sverige bildades grunden för ett maktskifte i valet 2006. Samtidigt skapades sex olika arbetsgrupper vars syfte har varit att jämka samman fyra partiers politik. Detta dokument redovisar vad Allians för Sveriges näringspolitiska arbetsgrupp ”Tillväxtregion Sverige” har enats kring. Vi har delvis utgått från mötet i Bankeryd 2005 där partiledarna för respektive alliansparti gemensamt kom överens om bland annat riktlinjer för hur arbetsmarknads- och näringspolitiken ska utformas.

Att göra Sverige till en mer företagervänlig nation innebär statsfinansiella konsekvenser. Allians för Sverige har därför kommit överens om skattesänkningar, samt besparingar som överstiger skattesänkningarna, vilket gör att trots skattesänkningarna stärks statens saldo

I Bankeryd fastlades grunden för vilka näringspolitiska reformer Allians för Sverige tänker genomdriva i en ram om 14 miljarder kronor. Utöver dessa reformer ryms även förslagen om exempelvis ökad affärsrådgivning, satsningar på forskning kring kvinnors företagande och tillgång till såddkapital som föreslås i detta dokument inom samma ram.

1.3. Bortom Bankeryd

Överenskommelsen i Bankeryd bildar stommen i det åtgärds paket Allians för Sverige vill genomföra för att förbättra näringslivsklimatet i Sverige. Dessa reformer kommer, tillsammans med skattesänkningarna på arbete, att ge kraftiga incitament för att nyanställa, expandera och att starta nya företag. När utanförskapet har brutits, när människor har kommit in på arbetsmarknaden och när strukturella reformer har genomförts kommer det att finnas förutsättningar för ytterligare förbättringar. När dessa ekonomiska förutsättningar finns, vill vi genomföra ytterligare reformer av beskattningen av företag och företagande, för att säkerställa att Sverige förblir ett konkurrenskraftigt land. För att stimulera till anställningar är ytterligare sänkta skatter på arbete ett tänkbart alternativ.

1.4. Om oss

Allians för Sveriges arbetsgrupp ”Tillväxtregion Sverige” har haft följande sammansättning:

Ordförande: Åsa Torstensson (c)

Ledamöter: Sven Otto Littorin (m)

Anna Grönlund-Krantz, samt Carl B Hamilton (fp)

Per Landgren (kd)

Ett stort antal företagarrådslag har genomförts runt om i landet där företagare har fått tillfälle att framföra synpunkter på hur en framtida näringspolitik bör utformas.

I samarbete med organisationen Den Nya Valfärden har två hearings genomförts med ett stort antal deltagande företag, branschföreträdare, organisationer och myndigheter.

Under perioden har gruppen bidragit till tre gemensamma riksdagsmotioner om turism, regelförenklingar och om fåmansbolagsregler. Dessutom har ett antal artiklar och uttalanden publicerats.

2. Innehållsförteckning

1.	Tillväxtregion Sverige	2
1.1.	Inledning	2
1.2.	Högfors och Bankeryd.....	4
1.3.	Bortom Bankeryd	4
1.4.	Om oss.....	5
2.	Innehållsförteckning	6
3.	Tillväxt	7
3.1.	Dra nytta av globaliseringen.....	8
3.2.	Ett bättre klimat för företagande	8
3.3.	Skattepolitik på lite längre sikt	15
3.4.	Förbättrad kapitalbildning	16
3.5.	Innovationspolitik	19
3.6.	Ta bort regelkrånglet	20
3.7.	Förbättra attityderna till företagande	23
4.	Företagare och de offentliga socialförsäkringarna.....	24
4.1.	Sluta diskriminera!	25
4.2.	Ta bort hinder för fler företagare	27
5.	Arbetsmarknadspolitik.....	28
5.2.	Avskaffa medfinansieringen.....	32
5.3.	Bättre möjligheter att anställa.....	32
5.4.	Arbetskraftsinvandring	34
5.5.	Arbete är nyckeln till delaktighet	36
5.6.	Ett arbetsliv för alla.....	39
5.7.	Tillvarata det sociala entreprenörskapet	41
6.	Förtroendet för näringslivet.....	42
6.1.	Tillväxtens etik	42
6.2.	Ett jämställt näringsliv.....	44
7.	Den offentliga sektorns roll.....	45
7.1.	Mångfald och konkurrens	46
7.2.	Osund kommunal konkurrens	47
7.3.	Offentlig upphandling.....	48
7.4.	Fritt val	49
7.5.	Offentlig sektor och företagande.....	50
8.	En ny politik för statligt ägande.....	52
8.1.	Vikten av enskilt ägande.....	53
8.2.	Minska statens ägande.....	53
8.3.	Staten ska bli en bättre företagsägare	55
8.4.	Mer öppenhet	56
9.	Infrastruktur.....	57
9.1.	Vår vision	58
9.2.	Bättre kommunikationer för ett konkurrenskraftigt Sverige	58

9.3.	Hållbara transporter	60
10.	Världens främsta IT-nation?.....	61
10.1.	En infrastruktur för alla.....	62
10.2.	En fullt genomförd 24timmarsmyndighet	63
11.	Starkare regioner för ett starkare Sverige	64
11.1.	Globaliseringen innebär utmaningar	64

3. Tillväxt

Allians för Sverige föreslår

- Reformerade fåmansbolagsregler som gynnar företagande, tillväxt och nyanställningar
- Avskaffad förmögenhetsskatt och Lex Uggla
- Sänkta arbetsgivaravgifter
- Skattereduktion för hushållstjänster
- Förenklad och minskad regelbörda för företagen
- Grindvakt mot regelkrångel
- Avskaffad revisionsplikt för mindre företag
- Uppskjuten reavinstbeskattning vid nyinvesteringar
- Rättssäkra skattetillägg
- Globaliseringsråd knutet till regeringen
- Skatteförändringar för att underlätta den privata kapitalbildningen
- Förmånsrätten för företagsinteckningar höjs till 100 procent.
- Kreditgarantier med statlig täckning
- En översyn av företagsstöd
- Möjliggör bolagsbildning med begränsat personligt ansvar, förmånliga skattevillkor och utan krav på lägstagrens för kapitalinsats
- Förlängd momsinsbetalningsperiod för småföretagare, när statsfinanserna så tillåter
- Sänkta kapitalskatter för att säkerställa bra konkurrensförhållanden
- Affärsrådgivning för kvinnor
- Mer resurser till forskning kring kvinnors företagande
- Alla ska erhålla F-skattsedel
- Kravet på flera uppdragsgivare för att få använda F-skattsedel avskaffas
- Ett entreprenörsperspektiv förs in på alla nivåer inom det svenska utbildningssystemet
- Det ska vara ett av skolans mål att skapa företagsamma och kreativa individer
- Underlätta kommersialiseringen av forskningsresultat
- Stärkt basfinansiering till industrinära forskningsinstitut

3.1. Dra nytta av globaliseringen

Globaliseringen påverkar alla samhällsnivåer. Dess konsekvenser har dock inte till fullo accepterats av alla politiska beslutsfattare. Därför behövs en grundläggande utredning om globaliseringseffekterna så att vi också ser vad som ska göras politiskt för att främja det svenska näringslivets konkurrenskraft. Positiva erfarenheter kring detta finns i våra grannländer. I Finland har ett speciellt globaliseringsprogram tagits fram och i Danmark leder statsministern ett globaliseringsråd. Vi menar att liknande, goda erfarenheter skulle kunna komma Sverige till del om en kommission inrättas som har till uppgift att analysera vilka krav som ställs på Sverige i en krympande värld. Allians för Sverige föreslår därför att denna kommission inrättas och knyts till regeringen efter förebild från Danmark och Finland i syfte att bättre kunna möta de nya krav globaliseringen kommer medför.

3.2. Ett bättre klimat för företagande

Den höga tillväxten till trots biter sig arbetslösheten fast på en hög nivå. Allians för Sveriges tillväxtgrupp anser att reformer i syfte att förbättra företagsklimatet krävs för att riktiga och permanenta jobb ska kunna skapas. Med stabila spelregler som tillåter företagare känna framtidstro och tillförsikt skapas nya jobb vilket i sin tur leder till ökat välstånd för alla.

Skattelättnader och regelförenklingar är nödvändiga för att nya företag och jobb ska kunna skapas, men också för att befintliga företag ska kunna verka och expandera. I detta syfte enades Allians för Sveriges partiledare vid Bankeryds-mötet i augusti 2005 om en finansiell ram för näringspolitiken om 14 miljarder kronor, vilken återfinns i tabellen nedan.

Reform	Miljarder kronor
Fåmansbolagsskatteregler	0,9
Jobbavdrag för näringsinkomster	1,2
Kreditgarantier med statliga säkerheter	0,1
Uppskjuten vinstbeskattning	0,5
Sänkta arbetsgivaravgifter för nyanställningar	2,6
Avskaffad förmögenhetsbeskattning	2,9
Nystartsjobb	1,2
Skattereduktion för hushållsnära tjänster	1,0
Återställd förmånsrätt	0,5
Avskaffad medfinansiering i sjukförsäkring	2,5
Fribelopp i periodiseringsfonder	0,4
Summa	13,8

3.2.1. Reformerade fåmansbolagsregler

Regelverket för fåmansbolag finns för att förhindra höginkomsttagare från att starta egna bolag och därmed kunna undgå den höga skatten på arbete. Reglerna har under lång tid inriktats på att i första hand hindra skatteundandragande, samtidigt som ansträngningarna för att underlätta för företagande har varit långt mindre. Vi vill vända på perspektivet. Syftet är att uppnå ett bättre företagsklimat, där entreprenörskap och tillväxt stimuleras med ett minimum av regelbyråkrati. Allians för Sverige menar att det med dagens höga marginalsatser på arbete inte är möjligt att helt avskaffa reglerna för fåmansbolag eftersom det då skulle finnas en möjlighet för en del höginkomsttagare, till exempel sådana med löneanställning hos annan arbetsgivare, att bilda eget bolag med enda syfte att minska sin totala tjänsteinkomstbeskattning. De nya regler som införs från och med årsskiftet är till viss

del en förbättring, men det finns allvarliga problem som kommer att drabba ett betydande antal företag.

Nedanstående åtgärdslista ligger till grund för Allians för Sveriges fortsatta arbete för att reformera reglerna för fåmansbolag:

- Sänkt löneuttagskrav i syfte att få fler företagare att kunna utnyttja löneunderlagsregeln (430 000 kronor per år).
- Bibehållen skatt på kapital för kapitalvinst på kvalificerade andelar över det sparade utdelningsutrymmet så att skatten på vinst inte höjs för majoriteten av fåmansbolagen.
- Höjt schablonbelopp för årlig 20-procentsbeskattad utdelning till två inkomstbasbelopp (ca 86 000 kronor).
- Höjd klyvningsränta för enskilda näringsidkare.
- En ny förutsättningslös utredning för att säkerställa ett regelverk för ett bättre företagsklimat, där entreprenörskap och tillväxt stimuleras med ett minimum av regelbyråkrati.

3.2.2. Förmögenhetsskatt

Precis som när det gäller arbetsinkomster har Sverige en internationellt sett hög beskattning på kapital. Numera är vi också ett av få länder som fortfarande tar ut en löpande skatt på det kapital som enskilda privatpersoner lyckats arbeta ihop.

För att en skatt ska vara allmänt accepterad bör skatten inte vara möjlig att planera bort och ej heller skada ekonomin alltför mycket. Förmögenhetsskatten är genom sina många undantag delvis godtycklig. Dessutom har skatten lett till att stora mängder kapital har lämnat landet och framförallt svenska småföretagare har drabbats hårt av den riskkapitalflykt som blivit följden. Kapitalmarknadernas internationalisering har gjort det enkelt för förmögna personer att flytta kapitalet till länder med lägre beskattning. Flera hundra miljarder kronor har på detta sätt flytt landet, pengar som skulle kunna göra stor nytta om de investerats i svenska företag och affärsidéer på hemmaplan. Förmögenhetsskatten är så skadlig att Allians för Sverige i regeringsställning kommer avskaffa skatten under nästa mandatperiod.

3.2.3. Lex Uggla

Vissa företagare som har ansetts ha alltför god likviditet i sina företag har, genom en ny tolkning av skattereglerna blivit förmögenhetsbeskattade för företagets tillgångar som om de ägt dessa direkt, något som har kommit att kallas för "Lex Uggla". Skatteverket har ansett att det föreligger så kallat överskottlikviditet, vilket innebär att Skatteverket, i strid mot företagets egen bedömning, funnit att en del av det kapital som bundits i företaget inte behövs i dess verksamhet utan är från förmögenhetsskatt undandraget kapital. Följden har blivit att stor osäkerhet nu råder om vad som gäller för enskilda företag och företagare. Risker är påtagliga att de berörda företagens investerings- och expansionsplaner hämmas, eller till och med att vissa företagare väljer att med företaget lämna landet.

Allians för Sverige kommer snarast efter ett maktskifte låta förtydliga förmögenhets- och inkomstskattelagen i syfte att undanröja Lex Ugglas konsekvenser. För att helt eliminera den osäkerhetsfaktor som förmögenhetsskatten i olika sammanhang ger upphov till krävs dock ett fullständigt avskaffande.

3.2.4. Sänkta arbetsgivaravgifter för nyanställningar

En förklaring till varför arbetsgivare, trots relativt god ekonomisk konjunktur, inte nyanställer kan vara att arbetsgivaravgifterna gör det olönsamt att anställa. För många enmansföretagare är anställning ett mycket stort steg som många väljer att inte ta.

För att stimulera företag till nyanställning föreslår Allians för Sverige att varje arbetsgivare i näringslivet, för varje nyanställd, endast ska betala pensionsavgift och därmed slippa övriga arbetsgivaravgifter under det första året. År två nedsätts arbetsgivaravgiften med tre fjärdedelar, år tre med hälften och år fyra med en fjärdedel. Efter fyra år upphör nedsättningen. För att säkerställa att företag inte avskedar arbetskraft för att därefter omedelbart nyanställa ska nedsättningen endast utgå till arbetsgivare som ökat det totala antalet anställda.

3.2.5. Återställd förmånsrätt

Den nya lagen om förmånsrätt begränsar bankers och andra finansinstituts förmånsrätt vid konkurser från 100 till 55 procent av fordringarna. Tanken med förändringen var bland annat att det skulle bli enklare att rekonstruera företag efter konkurser. Inget tyder dock på att denna effekt uppnåtts. Finansinstitut agerar rationellt och tar hänsyn till den försämrade förmånsrätten genom att bli mer restriktiva vid utlåning och kräver i större utsträckning vidgade säkerheter för utlåning. Detta har inskränkt framförallt mindre företags möjligheter till kapitalförsörjning och expansion. Allians för Sverige föreslår att den allmänna förmånsrätten i företagsinteckningar höjs från nuvarande 55 procent till 100 procent.

3.2.6. Skattereduktion för hushållstjänster

Ett högt skatteuttag på arbete gör tjänster dyra. Skattekillen, det vill säga av skatter orsakad differens mellan vad köparen betalar och säljaren får, leder till att många tjänster inte utförs eller utförs på en svart marknad. Detta gäller exempelvis för så kallade hushållsnära tjänster. Allians för Sverige föreslår att en skattereduktion införs för hushållstjänster. Företag som säljer hushållstjänster kommer vid den månatliga inbetalningen av moms och arbetsgivaravgifter dra av 50 procent av arbetskostnaden för alla hushållstjänster som man utfört. Fysisk person får under ett år köpa hushållstjänster enligt dessa regler till ett värde av maximalt 100 000 kronor. Den maximala skattereduktionen kan således uppgå till 50 000 kronor. Förslaget omfattar hushållstjänster som utförs i hemmet, hushållens köp av externa tvätteritjänster samt hämtning och lämning av barn från och till dagis eller motsvarande. Materialkostnader omfattas inte. Vad gäller utförare av tjänsterna omfattar förslaget företag och personer med F-skattsedel. Vi ser förslaget som ett sätt att möjliggöra för en ny marknad där nya tjänsteföretag kan etablera sig.

3.2.7. Uppskjuten reavinstbeskattning vid återinvestering i nytt bolag

Den effektiva reavinstskatten på en försäljning av företagsandelar kan på grund av fåmansbolagsreglerna vara 30–55 procent. En entreprenör som vill sälja ett företag i syfte att investera pengarna i ett nytt företag får således se en ansenlig del av vinsten försvinna i skatt.

Sannolikt hade pengarna gjort mer nytta i nystartade företag med tanke på den samhällsekonomiska vinst nya företag med nyanställningar ger.

Det finns skäl att antaga att den höga effektiva beskattningen på företagsförsäljning gör att många företagare drar sig för att sälja sina företag vilket i sin tur får till följd att många företagsidéer aldrig kommer att förverkligas. Vi föreslår därför att ett uppskovsavdrag, liknande det som finns för bostäder, införs för de fåmansbolagsägare som väljer att inom ett år efter en avyttring återinvestera pengarna i nya företag. Uppskovet ska endast medges för den skattepliktiga vinsten och ingen ränta ska utgå på det uppskjutna beloppet. I och med att reformen bygger på uppskjuten beskattning kostar reformen på längre sikt endast statens räntekostnad på det uppskjutna beloppet.

3.2.8. Fribelopp för periodiseringsfonder

Vänsterkartellen har beslutat att räntebelägga företagens avsättningar till periodiseringsfonder. Medan större företag kan hantera detta genom att ta upp reserverna till beskattning begränsas de mindre företagens möjligheter att finansiera en utveckling av verksamheten. Allians för Sverige anser därför att ett fribelopp om 10 miljoner kronor bör införas. Samtidigt utsträcks räntebeläggningen att gälla alla obeskattade reserver. Därigenom minskar skattebelastningen för de mindre företagen, medan skatteintäkterna från de större företagen ökar.

3.2.9. Rättssäkra skattetillägg

Skattetillägg är formellt sett en administrativ avgift som kan påläggas fysiska eller juridiska personer som underlåtit att lämna uppgifter eller lämnat felaktiga uppgifter i deklARATIONEN.

Sverige har fällts i Europadomstolen för brott mot konventionen om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna till följd av detta system. Europadomstolen har påpekat att avgiften är att betrakta som ett straff, och inte en administrativ avgift. Reglerna kring skattetillägg har därefter delvis förändrats men i sak kvarstår kritiken. Att företag tvingas i konkurs därför att de tvingas betala skattetillägg innan ett beslut om detta har vunnit laga kraft är stötande för det allmänna rättsmedvetandet. Först och främst krävs en ny översyn

av skattetillägget som ofta slår hårt mot den enskilde skattebetalaren utan att denne kunnat förutse konsekvenserna.

Vi anser inte att Europadomstolens kritik i fråga om reglernas bristande överensstämmelse med de mänskliga rättigheterna beaktats fullt ut, och ett minimikrav är att automatiskt anstånd med betalningen vid en begäran om omprövning eller överklagande alltid bör medges tills domen vunnit laga kraft. Det bör också visas att oaktsamhet eller uppsåt föreligger för att skattetillägg ska kunna utdömas. Till detta kommer att de långa handläggningstiderna måste kortas. Människor ska inte behöva utsättas för tvångsåtgärder utan en omsorgsfull rättslig prövning.

3.2.10. Enklare att starta företag

För att starta ett privat aktiebolag krävs som lägst 100 000 kronor i aktiekapital oavsett vilket kapitalbehov som egentligen föreligger. Jämfört med andra bolagsformer innebär aktiebolag också större administrativa krav som exempelvis offentliga årsredovisningar. Detta gör att en del företagare som startar i liten skala istället väljer andra företagsformer. Det finns exempelvis en stor skillnad i valda företagsformer mellan män och kvinnor, där företagsformen ”enskild firma” är betydligt vanligare bland kvinnor. Ett aktiebolag har den fördelen att det är en egen juridisk person och företagarna själva har ett begränsat personligt ansvar. Samtidigt är möjligheterna för att få bolaget att växa större för aktiebolag än andra bolagsformer bland annat genom mer gynnsamma skattevillkor. Allians för Sverige vill därför se över lagstiftningen i syfte att kunna möjliggöra för bolagsbildning med aktiebolagens begränsade ansvar för delägarna och relativt gynnsammare skattevillkor, men utan krav på insatt aktiekapital. Dessa bolag bör kunna åtnjuta ett enklare regelverk liknande det som idag gäller för handelsbolag och enskilda firmor. Vi överväger också att sänka den nuvarande lägsta gränsen på 100 000 kronor i insatt aktiekapital för privata aktiebolag.

För att erhålla F-skattsedel är ett av kraven att man har flera oberoende uppdragsgivare. Denna regel har i en del fall effektivt satt stopp för exempelvis sjuksköterskor som vill öppna egen verksamhet, men där Skatteverket, genom den monopolistiska arbetsmarknad vårdpersonal anställda vid landstingen upplever, avslår ansökan just därför att endast en

uppdragsgivare finnes. Allians för Sverige föreslår därför att denna inskränkning för att få F-skattsedel undanröjs.

I Sverige driver färre kvinnor än män företag. Kvinnor äger mindre än en femtedel av landets företagskapital och kvinnor är i klar minoritet på ledande poster i alla branscher och i alla storlekar på företag. Kvinnor som företagare är en underutnyttjad resurs. Fler kvinnor som startar och driver företag skulle ge Sverige en starkare ekonomisk utveckling. Det skulle även få andra positiva effekter. En sådan effekt är att fler kvinnor skapar och deltar i de informella nätverk från vilka styrelseledamöter, VD:ar och ordföranden rekryteras. Fler kvinnor i näringslivet undergräver de könsroller och normer som exkluderar kvinnor från inflytande och delaktighet i samhället. Ökad jämställdhet är viktig för ökad konkurrenskraft och en starkare svensk ekonomi.

Under 1990-talet satsade den borgerliga regeringen på ett stort program för kvinnors företagande. Det innehöll bland annat särskilda kvinnolån, forskning kring kvinnors företagande, affärsrådgivning riktad till kvinnor och kvinnligt resurscentra. Programmet har haft stor betydelse för framväxten av fler kvinnliga företagare. Ett liknande program bör initieras.

3.2.11. Förlängd momsinsbetalningsperiod

Ett stort problem för många småföretagare är att de ofrivilligt tvingas agera låneinstitut åt sina större kunder när de tvingas ligga ute med momsinsbetalningar för produkter de inte har fått betalt för. Detta beror på att de faktiska betalningsperioderna har blivit längre. Problemet förvärras av att en större del av handeln sker över nationsgränser. För att förbättra för företagen vill Allians för Sverige när statsfinanserna så tillåter förlänga momsinsbetalningsperioden för de mindre företagen.

3.3. Skattepolitik på lite längre sikt

Förslagen ovan är ett samlat paket för att förbättra villkoren för företagande i Sverige. När det är genomfört kommer företagsklimatet att ha förändrats avsevärt i positiv riktning. I Allians

för Sveriges budgetalternativ är det ovan nämnda reformpaketet om 14 miljarder kronor finansierat. När statsfinanserna tillåter måste dock ytterligare reformer genomföras. Det är viktigt att granska hur våra konkurrentländer anpassar sina ekonomier. I en globaliserad värld är det viktigt att Sverige har goda konkurrensvillkor. Annars kommer fler jobb att flytta utomlands utan att nya jobb skapas. För personer med svag anknytning till arbetsmarknaden blir det då än svårare att få ett jobb. Att låta företagsklimatet utvecklas i en positiv riktning är ett ständigt pågående arbete.

Skatt på företagsvinster påverkar påtagligt var företag väljer att investera. Den totala skatteeffekten på kapital gör det mindre lönsamt att investera i Sverige och diskriminerar svenska ägare eftersom utländska ägare inte drabbas av förmögenhetsskatt eller skatt på reavinst och aktieutdelningar. Den mest skadliga skatten, förmögenhetsskatten, ska, som nämnts tidigare, avvecklas under mandatperioden. De övriga kapitalskatterna ska, när samhällsekonomin så tillåter, anpassas så att Sverige behåller sin konkurrenskraft. Allians för Sverige kommer ständigt att försöka förbättra företagarklimatet.

När det blir lönsamt att anställa och att arbeta, och när ett väsentligt förbättrat näringslivsklimat i kombination med en reformerad arbetsmarknadspolitik ger resultat i form av minskad arbetslöshet och ett intensifierat företagande kommer det att finnas utrymme för att sänka skatterna ytterligare inom strategiska områden. Detta kan vara skatt på arbete, bolagsskatter, kapitalskatter et cetera. Ett av målen för Allians för Sverige är att Sverige ska vara ett konkurrenskraftigt land. Alla reformer är och kommer att vara finansierade.

3.4. Förbättrad kapitalbildning

Allians för Sverige anser att det inte i första hand är statens uppgift att förse företag med riskkapital. De finansiella marknaderna i Sverige fungerar i huvudsak väl. Statens främsta roll är att skapa stabila och goda förutsättningar för kapitalbildning och etablera spelreglerna på finans- och riskkapitalmarknaderna.

Grundbulten i en sådan politik är en ansvarsfull ekonomisk politik och sunda statsfinanser. På så vis kan räntenivån hållas låg vilket underlättar investeringar. Staten bör också utforma

lagregler och skattesystemet på ett sådant sätt att kapitalbildning och privat utlåning underlättas. Först i den utsträckning denna typ av insatser inte bedöms vara tillräckliga kan man överväga direkta statliga insatser för att underlätta kapitalförsörjningen för företag.

3.4.1. Skattesänkningar och regelförändringar för bättre kapitaltillgång

Flera av Allians för Sveriges förslag förbättrar förutsättningarna för den privata kapitalbildningen, och tillgången på kapital för främst små och medelstora företag. Det gäller inte minst förslaget om ett jobbvdrag, som kommer att underlätta för löntagare och företagare att bygga upp ett eget kapital som t ex kan användas för att förverkliga en företagsidé eller utveckla ett företag ytterligare. Flera av de förslag som tidigare har nämnts är viktiga för att förbättra tillgången på riskkapital. Det gäller främst förslaget att avskaffa förmögenhetsskatten och därmed undvika merparten av Lex Uggla-problematiken. Uppskjutande av reavinstbeskattning och den partiella återställningen av förmånsrätten kommer också att ha stor betydelse.

3.4.2. Underlätta finansiering för mindre företag

Även om Allians för Sverige, som framhållits ovan, menar att en väl fungerande privat kapitalbildning och väl fungerande kapitalmarknader är det viktigaste för kapitalförsörjningen till näringslivet så kan det finnas en roll att spela här för staten när det handlar om investeringar i tidiga skeden. Det finns teoretiska argument för att till exempel en statlig lånegaranti för lån till vissa, framför allt mindre företag med begränsad tillgång till säkerheter och utan en lång kredithistoria, kan förbättra effektiviteten i ekonomin även då kreditmarknaden i övrigt fungerar väl.

Ett problem med statliga insatser som försöker rätta till detta problem, är att det är svårt att ge statliga subventioner på ett sådant sätt att man uppnår största möjliga samhällsnytta med så liten insats av skattepengar som möjligt. Statliga institutioner är i allmänhet dåligt utrustade för att bedöma vilka projekt som bör ges lån eller riskkapital. En väg runt detta problem är att utnyttja professionella intermediärer, t ex genom att staten inte själv svarar för långivningen, utan ger en garanti för en del av ett lån som ges av en kommersiell finansiell institution.

Eftersom staten endast garanterar en del av ett lån, bär den finansiella institutionen fortfarande en kreditrisk och har därigenom incitament att göra en seriös kreditbedömning.

Allians för Sverige vill införa ett statligt kreditgarantisystem för små och medelstora företag. Dessa garantier kan ges direkt av staten, via en lämplig myndighet. En annan modell som kan prövas är att ge garantier genom lokala kreditgarantiföreningar med statlig uppbackning. Dessa garantier kan då fungera som säkerhet när föreningarnas medlemsföretag beviljas lån i banker. Detta kan t ex ske på ett likartat sätt som de europeiska och nordiska investeringsbankerna idag bedriver verksamhet, där företag beviljas banklån med lokala kreditgarantiföreningar eget kapital som säkerhet, men där investeringsbankerna ger en garanti till den lokala kreditgarantiföreningen. Staten ska alltså inte själv låna ut pengar. På detta sätt underlättas kapitalbildningen för de mindre företagen. Samtidigt tas den lokala kompetensen till vara när lokala banker, kreditgarantiföreningar och småföretag möts och själva kan diskutera hur investeringsprojekt bäst kan genomföras.

Detta system gör också att staten inte gör egna prövningar av om garanti ska ges, utan tillämpar den modell som används bland annat i Kanada, där det utlåande institutet genomför prövningen. Detta gör att de administrativa kostnaderna hålls på ett minimum. Systemet måste förenas med ett villkor som gör att statens garanti inte infrias om långgivaren förfarit ovarsamt. En ytterligare fördel med att systemet hanteras av kreditinstitutionerna är att förfarandet förenklas för den enskilde företagaren, som endast behöver ha kontakt med kreditgivaren. Kontakterna med den statliga institution som hanterar kreditgarantierna sköts av kreditgivaren. Villkoren för vilka företag som kan komma ifråga för lånen bör inte vara restriktiva.

Erfarenheten visar också att kreditgarantier har stor betydelse för att öka kvinnors företagande. Detta beror på att kvinnor i större utsträckning än män tenderar att starta företag främst i tjänstebranscher, där ett typiskt företag inte har tillgångar i form av maskiner eller lager som kan fungera som säkerhet för lån.

Det är svårt att bedöma den statsfinansiella kostnaden för ett kreditgarantisystem, eftersom den dels beror på systemets utformning, dels påverkas av det allmänna ekonomiska läget. I en

svag konjunktur sker fler konkurser, och förlusterna i systemet blir följaktligen större. Erfarenheter från de länder där detta system har prövats pekar på att kostnaderna bör understiga 100 miljoner kr per år.

Allians för Sverige avser att göra en grundlig översyn av dagens system för företagsstöd. I dag finns det mer än 140 olika stödformer för nya företag och en djungel av myndigheter som ofta konkurrerar med varandra om småföretagens gunst. Resultatet blir mycket svåröverskådligt för företagarna och dyrt för skattebetalarna. Sannolikt kommer ovan beskrivna kreditgarantier att kunna ersätta många av dagens mer specifikt inriktade företagsstöd.

3.5. Innovationspolitik

Svensk forskning ligger i internationell toppklass. I internationella mätningar hamnar Sverige högt både med avseende på antalet vetenskapliga publiceringar och när det gäller kvaliteten på dessa publiceringar. Svenska företag satsar också betydande summor på högkvalitativ forskning. Även när det gäller antal sökta patent ligger Sverige väl till. Bedömningen att svensk forskning står sig väl vid en internationell jämförelse rubbas inte av att det på vissa punkter finns bekymrande tecken på att forskningskvaliteten sjunker, särskilt inom det teknologiska området. De minskade offentliga forskningsanslagen riskerar dock att på sikt äventyra Sveriges nuvarande tättpositioner på området.

Den allvarligaste svagheten i det svenska innovationssystemet består dock i den bristande förmågan att omsätta högkvalitativ forskning och patent i nya och växande företag. Allians för Sverige anser att en bred och långsiktig politik krävs för att dels slå vakt om den svenska forskningens höga kvalitet, dels säkerställa att denna forskning i större utsträckning resulterar i företagande och arbetstillfällen. Allians för Sverige är sedan tidigare ense om att satsa mer på forskning vid universitet och högskolor än Vänsterkartellen. För att stärka innovationssystemets ”svaga länk” vill vi förbättra högskolornas förmåga att bistå forskare som vill kommersialisera sina forskningsresultat genom att stärka de holdingbolag som idag har denna uppgift.

Allians för Sverige anser vidare att det finns ett påtagligt behov att stärka den forskning som sker vid landets forskningsinstitut. Detta är av särskilt stor vikt för de mindre företagen som inte har möjlighet att bygga upp egna forskningsavdelningar. Tröskeln för företag att gå från att vara producenter till att bedriva mer avancerad produktutveckling kan då sänkas. Sverige skiljer sig från jämförbara länder genom en påtagligt liten institutforskningssektor, med mycket låg grad av statlig basfinansiering. Sektorn är dessutom splittrad, även om en omstrukturering har påbörjats. På längre sikt bedömer Allians för Sverige att den statliga basfinansieringen till forskningsinstituten behöver förstärkas väsentligt. I den utsträckning ett budgetutrymme skapas är detta en högt prioriterad satsning. Behovet av mer genomgripande förändringar av strukturen för institutforskningssektorn bör också analyseras noga.

Det finns också skäl att noga se över de forskningsmedel som anslås över statsbudgeten på andra områden än via fakultetsanslagen. Det gäller t ex anslagen för energiforskning, miljöforskningen och anslagen till rymdverksamhet. Dessa forskningsmedel bör i möjligaste mån användas så att en större grad av samverkan med näringslivet uppnås. Vid omstruktureringen av försvaret anser Allians för Sverige vidare att det är av stor näringspolitisk betydelse att den industrirelevanta forskningen vid totalförsvarets forskningsinstitut, FOI, värnas.

3.6. Ta bort regelkrånglet

3.6.1. Dyra regler

Det är krångligt att vara företagare idag. Regelverket är omfattande och invecklat, och för varje år som går läggs nya regler till de gamla. Svenska företagare ska idag rätta sig efter mer än 20 000 sidor med företagsregler och fylla i över 90 miljoner blanketter varje år.

Ett svenskt företag med färre än 20 anställda har kostnader för att administrera skatte-, arbetsmarknads- och miljöregler på cirka 30 000 kronor per anställd varje år. Statens egen företagsmyndighet, Nutek, har beräknat att företagens direkta administrativa kostnader för regelverket i dag uppgår till mellan 60 och 70 miljarder kronor varje år. Denna summa betalas indirekt av företagens anställda – i form av lägre löner – och av alla konsumenter – i form av högre priser.

Ovanpå detta måste man lägga den samhällsekonomiska kostnaden för regelkrånglet i form av företag som aldrig startas, investeringar som aldrig görs och arbetstillfällen som inte skapas. I Nederländerna har regeringen uppskattat att den övriga samhällsekonomiska kostnaden för regelkrånglet är lika stor som den administrativa bördan. I Sveriges fall skulle det betyda att regelkrånglet kostar samhällsekonomin mellan 120 och 140 miljarder kronor varje år.

Allt detta kan inte tas bort. Även företagen drar nytta av ett väl fungerande regelverk, men reglerna kan bli betydligt enklare och lika effektiva.

3.6.2. För lite har hänt

Regeringen har sedan 1998 talat mycket om att regelbördan måste minska. Ett ambitiöst arbete med att kartlägga regelbördan pågår under Nuteks ledning. Nutek leder också ett arbete med att samla in regelförenklingsförslag från berörda myndigheter inom deras områden. De förslag som kommit in handlar dock till stor del om förbättringar av myndigheternas egna hemsidor, tillgänglighet via Internet och sammanförande av flera regelverk till ett. I det stora hela handlar det om små administrativa förbättringar.

Samtidigt hotar regelbördan att växa på andra håll. Ett exempel är Skattekontrollutredningens förslag att alla torghandlare och kiosker ska tvingas köpa in datoriserade kassaregister, något som kan komma att kosta en kvarts miljon småföretagare cirka 2,5 miljarder kronor.

3.6.3. Allians för Sveriges plan för enklare regler

Allians för Sverige avser att på fyra år minska de svenska företagens administrativa kostnader för *samtliga* statliga regelverk med 25 procent.

Det arbete som pågår i Nederländerna och Storbritannien är utmärkta förebilder. År 2003 bestämde sig den borgerliga nederländska regeringen för att minska regelbördan för företagen med 25 procent. Den nederländska regeringen räknar med att ha uppnått två tredjedelar av sitt mål hittills. Återstoden räknar man med att uppnå under 2006.

Stora befintliga regelverk ska göras enklare. Bland de många åtgärder som vi kommer att föreslå finns:

- Enklare redovisningsregler för små företag. Allians för Sverige vill slopa revisionsplikten för små företag. Detta innebär inte att vi öppnar för oseriös bokföring i mindre företag. Vi anser dock inte att det är rimligt att de skärpta krav på redovisning som ställts på större börsnoterade företag, efter flera skandaler i USA, även ska gälla små familjeföretag.
- Den nya Miljöbalk som införde 1999 tillhör det mest kostsamma regelverket som finns i bruk. Allians för Sverige vill därför att Miljöbalken, och de författningar och föreskrifter som utfärdats om tillämpningen av den arbetas om för att bland annat förkorta handläggningstiderna och begränsa antalet anmälnings- och tillståndspliktiga objekt.
- Plan- och Bygglagen är också ett av de stora regelverk som på många olika sätt lägger onödiga administrativa bördor på företagssektorn. Att reformera den är ytterst angeläget för att bland annat göra det lättare att söka bygglov och avsevärt förkorta handläggningstiderna i planärenden.

En stor och växande del av regelverket för företagen härstammar från EU-nivå. Det gäller inte minst inom den finansiella sektorn. EU-direktiven tillåter dock på många punkter att undantag görs för små och medelstora företag. EU-direktiven om revisionsplikten och EU:s arbetstidsdirektiv medger undantag för små företag. Dessa möjligheter har den svenska regeringen, till skillnad från regeringarna i Storbritannien och Finland, inte utnyttjat. Denna möjlighet kommer Allians för Sverige att utnyttja i större utsträckning än den nuvarande regeringen gör.

3.6.4. Grindvakt mot ny regelbörda

Det är minst lika viktigt att se till att inte nya dyra regler ersätter dem som försvinner. Det visar sig tyvärr ofta i efterhand att kostnaden för en regel inte är rimlig i förhållande till syftet. En stående kritik mot regeringen från Näringslivets regelnämnd (NNR) har varit att den sällan genomfört ordentliga analyser i förväg av konsekvensen, för de företag som berörs, av nya eller förändrade regler.

Allians för Sverige vill att alla nya lagar och regler som berör företagen ska granskas av ett offentligt organ med samma oberoende ställning som lagrådet innan de får träda ikraft. Granskningen ska se till att inga nya regler får införas utan att de utformats så att de uppnår sitt syfte på enklast möjliga sätt för företagen. Detta offentliga organ ska arbeta under en begränsad tid för att skynda på regelförenklingsarbetet. Vår avsikt är att alla propositioner ska ha granskats och godkänts av detta organ innan de läggs på riksdagens bord.

3.7. Förbättra attityderna till företagande

Sverige behöver fler nya företag och fler växande företag. Nyföretagandet skulle behöva öka med minst 10 000 företag per år bara för att ersätta de stora företagens förväntade minskning av antalet medarbetare. För att detta ska bli verklighet krävs en rad åtgärder. Men även om exempelvis ett förändrat skattetryck och förbättrade fåmansbolagsregler är viktiga, så räcker det inte. Det krävs också förbättrade attityder till företagande och företagare.

Allians för Sverige anser att detta är en av de viktigaste åtgärderna för ett bättre Sverige, med fler jobb och högre tillväxt. Det måste skapas en vilja och ett mod hos människor att gå från att vara anställda till att anställa.

Därför vill vi att alla ska erhålla F-skattsedel vid födseln. Vid 18 års ålder ska F-skattsedeln sedan kunna aktiveras av de personer som vill starta företag. Den får sedan endast återkallas på sakliga grunder, till exempel på grund av ekonomiska oegentligheter. Genom att göra det enklare att starta företag och samtidigt skapa känslan av att det är lika självklart att vara sin egen som att ta en anställning blir företagande något naturligt.

Internationell forskning visar ett starkt samband mellan entreprenörskapsutbildning och antalet nya och växande företag. Därför vill Allians för Sverige att entreprenörsperspektivet blir en viktig del av utbildningen på alla nivåer inom det svenska utbildningssystemet. Att skapa företagsamma och kreativa individer ska vara ett av skolans mål.

Olika insatser för att sprida kunskaper om entreprenörskap och företagande bland unga visar att det är möjligt att väcka intresset för företagande. Tio år efter att projektet "Ung

företagsamhet" startades för att intressera gymnasieelever för företagande hade var femte deltagare ett eget företag med i genomsnitt sex anställda. Föreningen Snilleblixtarna, som arbetar med grundskoleelever, är ett annat bra exempel. Allians för Sverige anser att denna typ av initiativ är nödvändiga för att fler ungdomar ska se sig själva som företagare - och våga ta steget att starta ett företag.

Som en del i arbetet med att förändra attityder ingår skolan inte bara som ett instrument för att lära och fostra elever i entreprenörskap och företagande. Den har också en viktig roll att spela som en samhällsaktör som i nära samarbete med politik/myndigheter och näringsliv utvecklar innovationer, affärsidéer och företag. Genom samverkan mellan dessa tre ser vi möjligheter både genom att det de facto skapas nya företag samt att attityderna till och kunskap om företagande förbättras. Allians för Sverige kommer därför att på alla politiska nivåer verka för att sådana samarbeten utvecklas.

4. Företagare och de offentliga socialförsäkringarna

Allians för Sverige vill:

- utforma en rättvis tillfällig föräldrapenning där anställda och företagare behandlas likvärdigt
- införa övergångsregler i sjukförsäkringen för alla företagare
- återgå till den tidigare beräkningen av arbetslöshetsersättningen för företagare
- tillsätta en utredning med uppgift att föreslå förändringar i det offentliga socialförsäkringssystem i syfte att få fler att våga starta och driva företag, genom en bra balans mellan risktagande och trygghet

De offentliga socialförsäkringarna är utformade för anställning och ger därför mycket liten trygghet till företagare. Detta trots att den som driver eget företag betalar in lika mycket skatt som anställda.

Men även om reglerna ändras så att företagaren skulle få ett liknande skydd som anställda skulle otryggheten fortfarande vara stor, eftersom skattemedel inte kan finansiera försämrade kundrelationer eller företagets fasta kostnader. Dessa riskeras ju också om en företagare inte har möjlighet att arbeta under en längre tid.

I och med att nuvarande system utgår ifrån de anställdas perspektiv blir det ett hinder att övervinna när människor med goda idéer funderar på att starta ett företag. Speciellt unga och kvinnor ser ofta till sin egen, och i förlängningen familjens, trygghet innan de överger en säker anställning för att ge sig in i ett ovisst eget företagande. Allians för Sverige vill istället skapa system som bidrar till att människor vågar förverkliga sina idéer.

4.1. Sluta diskriminera!

Utgångspunkten för Allians för Sverige när det gäller företagare och det offentliga socialförsäkringssystemet är att detta inte nödvändigtvis måste leda till samma trygghet för egenföretagare som för anställda, men systemet ska heller inte uppenbart diskriminera någon grupp. Idag blir den som väljer att starta ett företag diskriminerad av staten. Företagare behandlas annorlunda jämfört med dem som valt att ta en anställning. De betalar skatt och bidrar till det svenska samhället, men har inte samma möjlighet till ersättning vid sjukdom eller arbetslöshet. De får också sämre ersättning när de måste stanna hemma från jobbet för att ta hand om sina sjuka barn.

4.1.1. En rättvis tillfällig föräldrapenning

När en anställd stannar hemma för att ta hand om ett sjukt barn ersätts de med en dagpenning beräknad på årsinkomsten delat med antalet arbetsdagar under året, det vill säga fem dagar per vecka. Företagare som tar hand om sjuka barn får en ersättning som baseras på inkomsten delat på årets alla dagar. Detta ger alltså en utspädningseffekt där en företagares ersättning blir lägre än en anställds, även om deras årsinkomst är exakt densamma. Enligt vår uppfattning ska företagares ersättning beräknas på samma sätt som den anställdes.

4.1.2. Övergångsregler för alla företagare

Allt nyföretagande är förknippat med riskkalkyler och överväganden. Ett av de strategiskt viktiga besluten gäller i vilken bolagsform företaget ska drivas. Något som många inte räknar med är att trygghetsförsäkringen gör skillnad mellan aktiebolag och andra bolagsformer.

Den som startar ett handelsbolag eller en enskild firma har möjlighet att när företaget är under uppbyggnad tillgodoräkna sig högre SGI (sjukpenninggrundad inkomst) än vad verksamheten ger. Om företagaren blir sjukskriven under tiden företaget är i uppbyggnadsfasen (max 3 år) får normalinkomsten för den bransch eller det yrke företagaren jobbar inom tillgodoräknas, även om lönen företagaren tagit ut varit lägre. För ägare av aktiebolag finns inte den möjligheten. Tar man inte ut någon lön har man inte heller någon sjukförsäkring oavsett om företaget är nystartat eller inte. De ställs med andra ord helt utanför det allmänna sjukförsäkringssystemet, det vill säga utanför vårt grundläggande trygghetssystem.

Allians för Sverige finner denna reglering orättvis och ologisk. Man bör ha möjlighet att bygga upp sitt företag även om det är ett aktiebolag man har startat. Det finns ett flertal exempel på människor som startat aktiebolag med hjälp av starta eget-bidrag och sedan blivit sjuka utan att ha någon registrerad inkomst. Dessa har då inte heller rätt till någon ersättning.

En utredning som gjordes redan 1997 (Inkomstbegreppet inom bidrags- och socialförsäkringssystemen SOU 1997:85) föreslog att lagen om sjukförsäkring ändras så att reglerna om uppbyggnadsskede blir samma för alla bolagsformer. Allians för Sverige kommer utan dröjsmål att införa en sådan reglering.

Ännu mer ologiskt är att företagare som har tagit ut hög lön ibland får sin SGI beräknad till en lägre "normallön" av försäkringskassan. Detta vill Allians för Sverige ändra på.

4.1.3. Bättre beräkning av a-kassa

Arbetslöshetsersättningen för en anställd beräknas på en procentandel av den inkomst man haft under de senaste sex eller tolv månaderna. När en företagare måste ta emot

arbetslöshetsersättning jämförs de tre senaste årens inkomst. Sedan beräknas en genomsnittlig summa av dessa inkomster och företagaren får en procentandel av denna.

I de flesta fall där företagare får arbetslöshetsersättning har de under en längre tid kämpat emot en konkurs. Kostnader har skurits ned till ett minimum och ofta har den egna lönen sänkts; ibland har företagaren till och med valt att inte ta ut lön. Detta leder till att en arbetslöshetsersättning baserad på ett genomsnitt av de tre senaste årens inkomst kan bli orättvist låg, och ofta mycket lägre än en genomsnittlig årsinkomst.

Så har det inte alltid varit. I slutet av 1990-talet ändrades villkoren för arbetslöshetsersättningen för företagare. Tidigare beräknades ersättningen genom att företagaren fick välja den bästa inkomsten under de tre senaste åren och basera summan på denna. Detta gjorde att företagaren kunde "välja bort" den ofta mycket låga inkomsten före en konkurs. Detta är en regel som Allians för Sverige vill återinföra.

4.2. Ta bort hinder för fler företagare

Det är mycket svårt att utforma ett offentligt socialförsäkringssystem som behandlar anställda och företagare likadant. Allians för Sverige ifrågasätter dessutom om det ens bör vara så. Att starta ett företag innebär en risk. Vi anser att den risken ska belönas genom möjlighet till framtida ekonomiska vinster. Vi har också en rad förslag som ökar denna vinstmöjlighet. Om det offentliga socialförsäkringssystemet skulle anpassas till att inte innebära ett risktagande för den som driver eget företag, finns det heller inga skäl att gynna företagare med en potentiell framtida vinst. Ett samhälle mår bra av att dess invånare vågar ta risker. Det driver ett samhälle framåt och bidrar till nya jobb och högre tillväxt.

Allians för Sverige anser att utformningen av socialförsäkringssystem ibland minskar viljan att starta företag. Samtidigt är ett system som eliminerar alla skillnader mellan anställda och företagare inte att föredra. Ett offentligt socialförsäkringssystem ska bidra till att människor vågar gå från anställning till eget företagande eller från att vara bidragstagare till att vara företagare. Vi vill inte heller skapa nya system som gynnar den som är företagare framför den som är anställd. Efter att de ovan nämnda konkreta förslagen har genomförts kommer det

fortfarande finnas anledning att låta socialförsäkringssystemet genomgå en översyn i syfte att skapa en bättre balans mellan risktagande och trygghet. Allians för Sverige vill därför tillsätta en utredning med uppgift att föreslå förändringar i det offentliga socialförsäkringssystemet som bidrar till:

- fler företagare
- fler unga och kvinnor som driver företag
- att människor vågar gå från anställning till eget företagande
- att människor vågar gå från bidragsberoende till eget företagande
- att ingen grupp blir diskriminerad

5. Arbetsmarknadspolitik

Allians för Sverige föreslår

- En i grunden reformad AMS, med professionell ledning och mindre politisk styrning
- Arbetsmarknadspolitik med större hänsyn till behoven på de lokala arbetsmarknaderna
- Privata arbetsförmedlingar, branschvisa förmedlingar, bemanningsföretag, Trygghetsråd med flera ska få en viktigare roll
- Åtgärdsinriktade och individuella handlingsplaner ska upprättas inom 30 dagar
- Nystartsjobb
- Avskaffa arbetsgivarnas medfinansieringsansvar
- Förbättra möjligheterna till tidsbegränsade anställningar
- Förbättrade möjligheter för arbetskraftsinvandring
- Enklare, snabbare och mer ändamålsenligt validering av såväl teoretisk som praktisk utbildning
- Bättre bedömning av praktiska yrkeskunskaper, genom exempelvis yrkesprov
- Enhetlig diskrimineringslagstiftning
- Skärpt påföljd för diskrimineringsbrott
- En gemensam diskrimineringsombudsman

Ett sunt och vitalt näringsliv samt trygghet för arbetstagare är avgörande ingredienser för tillväxt. Det är viktigt med goda relationer på arbetsmarknaden, så att arbetstagarna kan känna sig trygga och arbetsgivarna vågar anställa. Sverige behöver ett arbetsrättsligt regelverk som både arbetsgivare och arbetstagare står bakom. Ett samhälle i ständig förvandling ställer

stora krav på arbetskraften. Ändrade konkurrensförhållanden, nya marknader och en allt högre utbildningsgrad i forna u-länder, gör att den svenska ekonomin utsätts för ett omvandlingstryck som kräver anpassningar av arbetsstyrkan. Det går inte att stoppa den pågående strukturomvandlingen, men det behövs en politik som bäddar för så mjuka övergångar som möjligt till det nya. I en sådan värld är arbetsmarknadspolitik ännu viktigare än tidigare.

Allians för Sverige menar att det inte är arbetsmarknadspolitik som är problemet, utan hur den utformas. Grunden för en väl fungerande arbetsmarknadspolitik måste vara att politiken styrs av klara och entydiga mål och utformas oberoende av dagspolitiska hänsyn. Dagens arbetsmarknadspolitik visar en tendens till att åtgärderna blir mer omfattande i en lågkonjunktur än vad konjunkturläget kräver. På motsvarande sätt sker nedskalningen av åtgärdsvolymen vid en konjunkturåterhämtning ofta i långsammare takt än vad som tycks motiverat av den ekonomiska utvecklingen. Detta gäller i synnerhet när ett val närmar sig.

Allians för Sverige vill reformera AMS från grunden. Vi anser att det är nödvändigt att införa en enhetlig myndighetsorganisation, att ge myndigheten en självständig professionell ledning och att minska det politiska inflytandet. Det måste bli tydligt att målet med AMS verksamhet ska vara att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt. AMS måste också befrias från en politisk överstyrning som förhindrar att arbetsmarknadspolitik bedrivs effektivt.

Allians för Sveriges föreslår att länsarbetsnämnderna läggs ner. Flexibiliteten på arbetsmarknaden blir bättre om arbetsmarknadspolitik istället byggs upp kring de lokala arbetsmarknader som naturligen har växt fram istället för att begränsas av länsindelningen. Det är viktigt att det förs en dialog mellan den centrala myndigheten och aktörerna på de lokala arbetsmarknaderna.

Det är naturligt att verksledningen får större möjligheter än i dag att bedöma hur resurserna ska fördelas mellan förmedlingsverksamhet, utbildning och andra åtgärder. Vilka åtgärder som är ändamålsenliga ska avgöras av verksledningen inom ramen för målen för verksamheten. En möjlighet är att anslaget för arbetslöshetsersättningen och aktivitetsstödet slås samman med anslaget för köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader. Detta

ger verksledningen större möjligheter att välja inriktning på verksamheten än i dag. Att arbetsmarknadspolitiken bedrivs av en statlig myndighet gör att det ställs stora krav på regeringen att inte använda arbetsmarknadspolitiska åtgärder i partipolitiska syften.

5.1.1. Arbetsförmedlingar med personlig kontakt

En politik för att matcha och aktivera arbetslösa är en naturlig komponent i Allians för Sveriges program för att göra det enklare att anställa. Vi prioriterar resurser för matchning mellan arbetssökande och lediga jobb, ökad konkurrens och förbättrad kontroll.

Arbetsmarknadspolitikens viktigaste uppgift är att matcha arbetssökande med lediga arbeten och hjälpa människor att byta ”spår”, det vill säga att flytta mellan yrken eller arbetsplatser. En förutsättning är emellertid att det finns en dynamisk arbetsmarknad i botten med jobb att söka, något som Allians för Sveriges näringspolitik lägger grunden för.

Det är viktigt att arbetet vid arbetsförmedlingarna blir mer individinriktat och att förmedlaren fungerar som en coach för den arbetssökande. Vi tror inte att internetbaserade tjänster kan ersätta den personliga kontakten för flertalet arbetssökande. Allians för Sverige föreslår att åtgärdsinriktade, individuella handlingsplaner upprättas redan inom 30 dagar och att dessa sedan följs upp med återkommande personliga kontakter.

Privata arbetsförmedlingar, branschvisa förmedlingar, bemanningsföretag, Trygghetsråd m.fl. bör få en viktigare roll på den framtida arbetsmarknaden. Den nya strukturen på arbetsmarknadsmyndigheten gör att det både finns incitament och verktyg att köpa in utbildningstjänster och förmedlingstjänster från annat håll. Konkurrensen i förmedlingsverksamheten kommer att gynna de arbetssökande genom en större diversifiering. De arbetssökande kan välja en förmedling som inriktar sig på rätt kompetens eller yrkesgrupp och kan därmed snabbare få matchningshjälp. Akademikerna kan till exempel vända sig till en förmedling inriktad på deras speciella problem.

5.1.2. Underlätta inträde på arbetsmarknaden

Det är sammantaget uppemot en och en halv miljon människor som av olika skäl helt eller delvis står utanför arbetsmarknaden. De är aktiva arbetssökande eller deltar i

arbetsmarknadspolitiska åtgärder. I denna grupp finns också de som är sjukskrivna, förtidspensionerade, de som arbetare mindre än vad de skulle vilja, samt de som studerar eftersom de inte finner ett arbete. Alla dessa behöver såväl extra drivkrafter som personligt stöd för att komma tillbaka till arbetsmarknaden och finna ett arbete som svarar mot deras kompetens och individuella önskemål.

Allians för Sverige föreslår att en skatterabatt införs i så kallade nystartsjobb för att underlätta för dem som har en lös förankring i arbetslivet att komma tillbaka till arbetsmarknaden. Det är också viktigt att vidta åtgärder för ungdomar, så att de inte fastnar i arbetslöshet.

Ungdomar löper en större risk att bli utslagna om inte arbetslösheten bryts snabbt. En annan grupp som behöver särskilt stöd är invandrare, som ofta har stora svårigheter att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden.

Ett problem med riktade skattelättnader är att anställningar som ändå skulle ha kommit till stånd trängs undan och att någon annan skulle ha fått jobbet om inte subventionen fanns. Studier som utvärderat olika skatterabatter visar att utformningen av stödet kan begränsa dessa så kallade undanträngningseffekter. Enligt OECD bör skattelättnaderna inriktas på väl avgränsade grupper som befinner sig långt utanför arbetsmarknaden, ges under en avgränsad tidsperiod och inriktas mot den privata sektorn.

Allians för Sverige föreslår att arbetsgivaravgifterna tas bort helt för personer som varit beroende av arbetslöshetsersättning, sjukpenning, förtidspension eller socialbidrag i mer än ett år och att nedsättningen gäller under lika lång tid som vederbörande varit bidragsberoende, dock i högst 5 år. Skatterabatten kan förlängas i särskilda fall men först efter individuell prövning. Även personer som har haft skyddad anställning ska kunna få ta del av nystartsjobben.

Allians för Sverige föreslår också att ungdomar (20-24 år) som varit arbetslösa i 6 månader ska omfattas av nystartsjobben. För dem gäller dock skatterabatten i högst 1 år. Nystartsjobben ska även omfatta nyanlända flyktingar och anhöriginvandrare under de tre första åren efter att uppehållstillstånd beviljats.

5.2. Avskaffa medfinansieringen

Arbetsgivare har idag medfinansieringsansvar om 15 procent av sjukpenningen, utöver de första 14 dagarnas sjuklön. Detta medför att många, framförallt mindre, företagare drar sig för att anställa eftersom de anställdas eventuella sjukdomsfall blir en riskfaktor. Om en eller par anställda blir långtidssjukskrivna, oavsett orsak, kan hela företagets framtid riskeras. Samtidigt får människor med en sjukdomshistoria betydligt svårare att finna jobb eftersom dessa betraktas som högriskindivider för framtida sjukdomskostnader. Det måste bli enklare och billigare och förenat med mindre risker att anställa, inte tvärtom. Ett av de viktigaste förslagen för att omedelbart förbättra villkoren för jobb och företagande är därför att avskaffa den medfinansiering om 15 procent av sjukpenningen som arbetsgivare ålagts sedan den 1 januari 2005.

5.3. Bättre möjligheter att anställa

De arbetsrättsliga reglerna i Sverige ger generellt goda förutsättningar för att kombinera trygga förhållanden på arbetsmarknaden med en hög sysselsättning. Allians för Sverige anser således att grunderna för arbetsrätten bör bestå också framöver.

Allians för Sverige slår vakt om den svenska modellen där förhållandena på arbetsmarknaden i första hand regleras i avtal mellan arbetsmarknadens parter. Det är samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare som leder till att lugn och ro etableras på arbetsmarknaden. Kollektivavtalen växte fram i ett samspel mellan parterna i den osäkra värld som präglade 1920-talet. Avtal som reglerade anställningsförhållandena växte fram för att skapa trygghet för båda parter. Inte minst arbetsgiversidan verkade för att ge kollektivavtalen ökad stadga.

Industriavtalets tillkomst 1997 och efterföljande förhandlingsordningsavtal har lett till att lugn och ro i högre grad än tidigare decennier präglat den svenska arbetsmarknaden. Det är emellertid fortfarande runt hälften av alla arbetstagare som inte omfattas av förhandlingsordningsavtal. Inom dessa områden är både varsel och konflikter vanligare än till

exempel på industrins område. En orsak synes vara den ökade globaliseringen av arbetsmarknaden.

Att den svenska arbetsmarknaden är en del av den internationella arbetsmarknaden innebär både nya möjligheter och utmaningar. Sedan EU-utvidgningen har konfliktåtgärder för att säkerställa svenska kollektivavtal blivit mer förekommande. Behandlingen av det så kallade Vaxholmsfallet i EU-domstolen kommer att ha stor betydelse för hur förhållandena på den svenska arbetsmarknaden kommer att kunna anpassas till den fria rörligheten av arbetskraft inom EU. Det är också viktigt att arbetsmarknadens parter tar sitt ansvar i denna fråga.

Dagens arbetsmarknad skiljer sig på många sätt från den på 1970-talet då merparten av det nuvarande anställningsskyddet tillkom. Produktionen dominerades då av storskaliga företag och anställningar var som regel fasta tjänster. I dag lever vi i ett kunskapssamhälle med större inslag av tillfälliga anställningar. Många anställningar är i vikariat, projekt eller någon annan korttidsform. Förändringarna av anställningsskyddet har resulterat i ett allt snårigare och mer svåröverblickbart regelverk.

Den höga arbetslösheten bland ungdomar och invandrare kan, enligt bland annat OECD-studier, bero på att anställningsskyddet är mindre flexibelt än vad som krävs i dagens moderna arbetsliv. Anställningar på korttidskontrakt som ett komplement till fasta anställningar gör det möjligt för grupper som står långt från arbetsmarknaden att etablera sig och få arbetslivserfarenhet. Inte minst i kombination med nystartsjobben är det viktigt att företagen inte drar sig för att anställa personer som stått utanför arbetsmarknaden och därför inte arbetat inom sitt yrke eller använt sin kompetens under lång tid. Samtidigt är det viktigt att arbetsgivaren kan göra ett mer långsiktigt åtagande än i dagens system, så att arbetstagaren får en ordentlig yrkeserfarenhet.

Allians för Sverige vill förbättra möjligheterna till tidsbegränsade anställningar.

Grundprincipen om tillsvidareanställning ska fortsatt gälla, men det ska stå varje arbetsgivare fritt att anställa personer på tidsbegränsade kontrakt. En och samma person får anställas på korttidskontrakt i maximalt 24 månader under en femårsperiod. Ingen avtalad period får vara

kortare än en månad. Företrädesrätt föreslås gälla efter 12 månaders anställning, men utökas till att gälla en period på 12 månader efter avslutad anställning.

Även för vikariatsanställningar bör möjligheten prövas att 24-månadersregeln ska gälla. Detta kan vara ett sätt att begränsa missbruket av vikariatsanställningar, något som är förhållandevis vanligt i offentlig sektor. Detta kan vara ett sätt att stärka de vikariatanställdas trygghet.

Möjligheten till provanställningar föreslås gälla enligt dagens regelverk.

5.4. Arbetskraftsinvandring

Sverige står inför utmaningen att utbudet av arbetskraft måste öka för att klara den framtida försörjningen av våra äldre. Den demografiska utvecklingen vi ser i Sverige, som liknar den inom EU och andra höginkomstländer, kännetecknas av låga födelsetal och en befolkning som blir allt äldre. Allt färre ska försörja allt fler.

Obalansen mellan försörjare och försörjda förvärras av att en så stor andel av befolkningen i arbetsför ålder inte arbetar idag. Allians för Sverige är fast besluten att driva en politik som får fler människor i arbete, bland annat genom att göra det enklare och billigare för arbetsgivare att anställa så att fler människor kan få ett arbete. Vi vill även sänka skatterna för dem som tjänar minst så att det lönar sig bättre att arbeta.

Sverige behöver fler som arbetar. Förutom att alla människor som inte har något arbete idag måste få jobb, behövs arbetskraft från andra länder. Det finns inte ett fixerat antal jobb i Sverige. Fler jobb kan skapas, människors kreativa idéer och entreprenörskap bidrar hela tiden till att nya produkter utvecklas och nya uppfinningar skapas. Det i sin tur bidrar till att fler människor kan få arbete. Allians för Sverige vill ge fler människor möjlighet att vara med och bygga ett starkt Sverige genom arbete. Med ett Sverige som är öppet för arbetskraftsinvandring kan Sverige få det vitala tillskott av människor som vi behöver. Arbetskraft från länder även utanför EU kan både förbättra den demografiska balansen i befolkningen och öka dynamiken i samhällsutvecklingen. Arbetskraftsinvandring fyller en viktig funktion, särskilt inom yrken, och i de delar av landet, där det råder en uppenbar brist på arbetskraft. Vi är övertygade att arbetskraftsinvandring skulle bidra till en starkare ekonomisk tillväxt. Samtidigt

vill vi värna ordnade arbetsmarknadsrelationer och likvärdiga anställningsvillkor för alla i Sverige.

I dag får medborgare från EU/EES-länder vistas i Sverige under en period om tre månader för att söka arbete. Allians för Sverige anser att det bör bli tillåtet också för människor från länder utanför EU/EES. Under den tid en person söker arbete ska krav ställas på självförsörjning och eget ansvar för boende. Vi föreslår att en person som kommer till Sverige som arbetskraftsinvandrare bör ha rätt till ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som utfärdas för ett år i taget. Om anställningen går förlorad får denna person stanna i Sverige under tre månader för att söka nytt arbete. Om det inte lyckas faller därefter grunden för uppehållstillståndet. Om hon eller han har arbetat i Sverige under fem år, föreslår vi att permanent uppehållstillstånd beviljas i normalfallet.

Vi anser även att en asylsökande som fått avslag på sin ansökan om asyl och som har ett arbete som den kan försörja sig helt på när avslaget beslutas ska få rätt till ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som senare kan omvandlas till ett permanent uppehållstillstånd enligt reglerna ovan.

Med fler människor från andra länder som arbetar i Sverige ökar chanserna för att diskrimineringen av invandrare minskar. Arbetsgivarna och de anställda kommer att vänja sig vid människor med olika bakgrund på arbetsplatserna. Invandrare kommer då att förknippas med något positivt och inte med omhändertagande och andra problem.

Allians för Sverige anser att en ordnad arbetskraftsinvandring också skulle kunna bidra till utvecklingen av Sverige på längre sikt. Antalet gäststudenter har exempelvis ökat från 1 500 år 1995 till 6 000 år 2004. Med ett generösare regelverk än idag skulle fler av dessa studenter kunna stanna och arbeta i Sverige, vilket på sikt skulle kunna bidra till en stimulerande forskningsmiljö och ett förbättrat entreprenörskap.

Den Europeiska kommissionen lade i januari 2005 fram en grönbok om framtida arbetskraftsinvandring till EU. Allians för Sverige vill mot bakgrund av detta understryka vikten av att EU:s samtliga medlemsstater enas om en gemensam syn på ekonomisk migration till EU.

5.5. Arbete är nyckeln till delaktighet

5.5.1. Ett land av möjligheter

Sverige ska vara ett land av möjligheter för alla. Allians för Sverige vill därför riva hinder och öppna möjligheter för alla människor. De bästa vägarna till integration går igenom arbete och språkkunskaper. Att kunna försörja sig genom en anställning eller eget företagande ger varje person makt över sitt eget liv. Dessvärre är det idag svårare för människor med utländsk bakgrund att försörja sig genom eget arbete.

Inom mindre än 10 år kommer Sverige att ha ett stort behov av arbetskraft. Under tiden fram till dess måste vi snabbt bli mycket bättre på att låta den stora reserv av arbetskraft som finns hos den invandrade befolkningen ta plats på arbetsmarknaden. Allians för Sverige vill därför genomföra en rad åtgärder för att invandrare snabbare ska kunna få fotfäste på arbetsmarknaden. Vi vill även understödja nyföretagande bland invandrare.

5.5.2. Lättare att få ett jobb

Integrationen på arbetsmarknaden kan underlättas genom att invandrares kompetens snabbare tas till vara. En undersökning av Integrationsverket konstaterar att endast 25 procent av de nyanlända flyktingarna fick sin utbildning värderad när de kom till Sverige. Ännu färre fick sin yrkeserfarenhet validerad. Vi vill att ett enklare, snabbare och mer ändamålsenligt alternativ ska kunna erbjudas genom allmänna tester på de faktiska kunskaper som en viss person besitter. Dessa tester ska genomföras ofta och vid regelbundet återkommande tillfällen på de flesta av landets högskolor och universitet. Bedömningen av praktiska yrkeskunskaper måste också förbättras, till exempel genom ett fristående yrkesprov.

I dag är det nästintill omöjligt för asylsökande att arbeta under tiden man väntar på besked om uppehållstillstånd. Den rådande asylpolitiken präglas av ett omhändertagandeperspektiv, något som bidragit till att asylsökande passiviseras och ofrivilligt slussas in i ett negativt bidragsberoende. Dagens utdragna asylprocess och långa introduktionsprogram fördröjer

inträdet på arbetsmarknaden, vilket i sin tur minskar möjligheterna till en anställning. Allians för Sverige vill se en förändring så att människor som kommer hit tidigt uppmuntras till arbete och egen försörjning. Ett tidigt inträde på arbetsmarknaden skulle också underlätta integrationen i Sverige. Allians för Sverige vill även att nystartsjobb ska gälla under de tre första åren efter att en person beviljats uppehållstillstånd i Sverige. Vi vill också pröva möjligheterna att införa någon form av jobb- och utvecklingsgaranti där samhällsnyttigt arbete och utvecklande aktiviteter ska garanteras alla som under viss tid sökt socialbidrag.

Allians för Sverige vill ersätta dagens kritiserade utbildning i Svenska för Invandrare (SFI) med en individualiserad utbildning där var och en själv kan välja utbildare. Vi vill även öppna för ett system med lärlingsintroduktion där utbildning i svenska kombineras med förvärvsarbete.

5.5.3. Lättare att starta företag för alla

Vi vet att personer med invandrarbakgrund i större utsträckning än svenskar startar och driver egna företag. Denna företaganda måste uppmuntras. En politik som underlättar företagande underlättar också integrationen. Allians för Sverige är överens om ett brett program för bättre företagsklimat, bland annat avskaffad förmögenhetsskatt, lägre skatter för fåmansbolag, förbättrad riskkapitalförsörjning och minskad regelbörda. Ökade möjligheter att starta eget inom sjukvård, skola och barnomsorg är också centralt, inte minst för att förverkliga människornas egenmakt. Som ett led i arbetet med att underlätta för företagande och egenorganisering kommer vi att arbeta för möjligheten att frigöra riskkapital som gör det möjligt för människor som lever i miljöer präglade av utanförskap att förverkliga projekt, som skapar arbetstillfällen och framtidstro. I ett företagsamt Sverige ska alla människor, oavsett kön, etnisk bakgrund eller bosättningsort, ha samma möjlighet att starta och driva en egen verksamhet. Resurser i form av kunskaper måste också göras tillgängliga för att uppmuntra till framväxten av en bred rörelse för arbete och egenmakt via egenföretagande och självorganisering.

Allians för Sverige vill att det ska löna sig att starta företag. Alla nödvändiga åtgärder måste vidtas för att undvika att människor låses fast i ett system som är destruktivt både för

individerna och för samhället. Det är därför viktigt att socialförsäkringssystemet uppmuntrar till egenförsörjning, antingen genom anställning eller eget företagande och att regler och bestämmelser inte hindrar dem som vill ta sig in i arbetslivet.

5.5.4. Stoppa diskrimineringen

Det är dags att ta krafttag i kampen mot den etniska bortsorteringen som uppenbarligen förekommer på den svenska arbetsmarknaden. Människor måste därför ges reella möjligheter att själva åtgärda situationer där de blivit diskriminerade. Diskriminering går på tvärs mot ett demokratiskt samhälles grundprincip om alla människors lika värde.

Mekanismerna bakom diskrimineringen är i stort sett desamma oavsett om den yttre orsaken är kön, etnisk tillhörighet eller något annat. Därför måste de olika diskrimineringslagarna så snart som möjligt samordnas till en gemensam lagstiftning. Då bör även Jämställdhetsombudsmannen (JämO), Handikappombudsmannen (HO), Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) och Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO) slås samman till en gemensam myndighet.

Det är ett stort problem att människor diskrimineras på grund av sitt namn eller ursprung på arbetsmarknaden. Flera olika undersökningar visar att det är svårare för personer med utländsk bakgrund att få arbete än för dem som är födda i Sverige med traditionellt svenska namn. En tuffare lagstiftning är ett sätt att komma till rätta med diskrimineringen.

Ett annat alternativ som kan förhindra diskriminering är ett anonymiserat anställningsförfarande. Genom att avidentifiera ansökningshandlingar ökar möjligheterna till att en person med utländskt namn/bakgrund får möjlighet att komma till en intervju och därmed ökar chanserna till anställning. Avidentifierade ansökningar bidrar också till att få upp diskrimineringsfrågan i ljuset. Troligtvis ökar också medvetenheten om att diskriminering existerar, vilket kan bidra till att diskrimineringen försvinner.

Samtidigt finns det flera dilemman med att avidentifiera ansökningar. Väsentliga faktorer som var man kommer ifrån, var man studerat, språkkunskaper etcetera döljs i ett första skede i ansökningsprocessen. Arbetsgivare kan i praktiken fortsätta att diskriminera eftersom

diskrimineringen kan förskjutas från ansökningsstadiet till intervjustadiet. Allians för Sverige anser dock att de positiva delarna överväger och att ett försök med anonymiserade ansökningar inom den offentliga sektorn är värt att pröva. De företag som önskar pröva ett sådant anställningsförfarande ska ha möjligheter att delta.

Det är svårt att bevisa diskriminering vid en rättegång men när detta görs ska påföljderna vara kännbara för den skyldige. Skadestånden vid arbetsmarknadsrelaterad diskriminering och annan diskriminering i offentliga eller privata verksamheter, såsom restaurangnäringen och bostadsföretag, ska höjas. Det ska också bli lättare för enskilda att driva diskrimineringsfall i domstol eftersom parternas inflytande i rättsprocessen tas bort. I dag kan parterna förhandla bort individens rättigheter framför andra vinster som fackförbund och arbetsgivare kommer överens om.

5.6. Ett arbetsliv för alla

Allians för Sverige vill se till att alla människor som kan och vill arbeta ska få möjlighet att göra detta utifrån sina förutsättningar. Alla människor ska kunna få uppleva arbetsgemenskap, tillhörighet och delaktighet. Vår grundsyn är att alla människor har en inneboende värdighet, oavsett om man är sjuk eller frisk, svag eller stark. Arbetsförmågan hos personer med funktionshinder ska tas tillvara. Så är det inte i dag. Bara varannan person med funktionshinder och nedsatt arbetsförmåga är sysselsatt. Av dem som är sysselsatta i denna grupp får nästan en tredjedel inte de hjälpmedel och de anpassade arbetsuppgifter som de behöver. Om arbetsmarknaden var mer flexibel, när det till exempel gäller anpassning av arbetsuppgifterna, skulle hälften av de funktionshindrade som idag är arbetslösa kunna utföra ett arbete.

Men det räcker inte att stärka de individuella stöd- och anpassningsåtgärderna. Behovet av generellt förbättringsarbete av tillgängligheten blir större och större. Nu måste arbetsmarknaden bli mer tillgänglig. Den allt högre pensionsåldern kommer också att kräva det. Förändringar i miljö och omgivning som leder till ökad tillgänglighet ligger

alltså i den breda allmänhetens intresse och ska inte ses som enbart ett handikappolitiskt mål.

5.6.1. Rehabilitera mera

Nya förtidspensioner (sjukersättning och aktivitetsersättning) beviljas idag i en för hög takt, istället för att åtgärder vidtas så att människor kan komma tillbaka till arbetslivet. Att arbeta ska alltid löna sig, även för människor med arbetshandikapp eller funktionshinder. Att förtidspensionera ”bort” människor med nedsatt arbetsförmåga är inte rätt lösning. I stället bör man underlätta för människor med nedsatt arbetskapacitet att arbeta efter förmåga, t ex genom lönebidragsanställningar eller annan skyddad anställning. Arbetsgivarnas medfinansieringsansvar i sjukförsäkringen (se avsnitt 5.2.) medverkar till att sortera bort människor med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga. Det är ett viktigt skäl att avskaffa medfinansieringsansvaret.

5.6.2. Lönebidrag

Lönebidrag underlättar till anställning för personer med funktionshinder. Många människor som har svårt att få en reguljär anställning på grund av sitt handikapp, får med lönebidraget chansen att delta i arbetslivet genom att en arbetsgivare därmed erhåller lönebidrag. Allians för Sverige anser att lönebidragsplatserna bör utökas så att fler arbetssökande människor med arbetshandikapp kan få ett jobb. Arbetsgivare som anställer en person på lönebidrag måste få handledning och resurser för att kunna stötta personer med nedsatt arbetsförmåga på bästa sätt. På samma sätt som lönebidrag innebär en möjlighet att kompensera för en persons nedsatta arbetsfunktion bör motsvarande möjligheter finnas för personer som startar och driver eget företag. Funktionshindrade som startar eget bör ges goda möjligheter att ansöka och prövas för lönebidrag i egen anställning.

5.6.3. Ökad valfrihet för personer med funktionshinder

Samhall AB är en verksamhet som ska rikta in sig på arbete åt dem med arbetshandikapp som har det allra svårast på arbetsmarknaden. Idag är det ungefär tolv procent av dem som arbetar

på Samhall AB som helt saknar arbetshandikapp och tre procent som saknar ett funktionshinder. Allians för Sverige anser att de personer med nedsatt arbetsförmåga som har *störst* behov av hjälp och stöd ska prioriteras i Samhall AB:s verksamhet. Människor som har mindre arbetshandikapp eller som är fullt arbetsföra ska arbeta på den reguljära arbetsmarknaden. De människor som inte har något funktionshinder ska inte komma ifråga för anställning inom verksamheter som den som Samhall bedriver.

Allians för Sverige anser att fler aktörer ska få erbjuda arbete åt människor med funktionshinder med likvärdigt ekonomiskt stöd som Samhall AB. Det skulle öka valfriheten för många personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga och ge fler företag möjlighet att växa. Fler arbetsgivare skulle då också kunna anpassa arbetsmiljön och ansvara för god handledning åt personen som anställs. Fler aktörer innebär flera alternativa verksamheter med större utbud både när det gäller arbetsuppgifter och branscher, vilket gynnar mångfalden av såväl arbetsgivare som arbetstillfällen. Målet är att anställningarna ska övergå till vanliga anställningar i takt med att arbetslivet förändras för att passa alla. Allians för Sveriges nystartsjobb ska även vara tillgängliga för dem som har haft någon form av skyddad anställning så att inträdet på den reguljära arbetsmarknaden kan underlättas.

5.7. Tillvarata det sociala entreprenörskapet

Ett bättre företagsklimat måste till för att fler jobb ska skapas och för att Sverige ska få en ökad välfärd. För de människor som har särskilt svårt att komma in på arbetsmarknaden har det sociala företagandet en betydelsefull roll. Det sociala entreprenörskapet utvecklas över hela världen, och bidrar till att skapa fler arbetstillfällen, samtidigt som det fyller en viktig funktion i att integrera grupper som befinner sig utanför arbetsmarknaden.

Målen för de sociala företagen är dels att tjäna pengar och dels att tillhandahålla nyttigheter som annars inte erbjuds i samhället. Det kan vara allt från arbete för funktionshindrade till att ge service som varken det offentliga eller det privata anser sig kunna stå för. De sociala företagen startas och drivs ofta med delaktighet från medarbetarna. Dessa företag är ofta beroende av det offentligas stöd t ex genom olika anställningsstöd, men är organisatoriskt

fristående från offentlig sektor. De sociala företagen strävar dock efter att öka andelen affärsmässig finansiering.

För människor som har svårt att komma in på arbetsmarknaden kan det sociala företagandet spela en viktig roll, men satsningar på det sociala företagandet är också en samhällsekonomisk vinst. Insatserna för människor som får arbete genom sociala företag handlar om att gå från bidrag till arbete. Det ger ökade skatteintäkter och minskade samhällskostnader (som försörjningsstöd, olika former av vård, fängelse med mera).

Allians för Sverige ser mycket positivt på att det civila samhället tar ansvar för att lotsa in utsatta på arbetsmarknaden. Det är inte ett ansvar endast för det allmänna. De sociala företagen är viktiga aktörer och förutsättningarna för dessa företag bör förbättras så att de kan få ökade möjligheter att erbjuda skyddade anställningar till utsatta grupper. Därför är det viktigt att underlätta för det sociala entreprenörskapet. Fler aktörer som genererar arbete åt grupper med särskilda behov ger också större valfrihet för den enskilde.

6. Förtroendet för näringslivet

Allians för Sverige föreslår

- Uppmuntra ett ökat användande av etiska analyser av börsbolag och andra företag som komplement till de vanliga finansiella analyserna.
- En delegation bör tillsättas för att bidra till att den etiska diskussionen om människosyn och värdegrund inom näringsliv och finansmarknad fortlever och utvecklas.

6.1. Tillväxtens etik

Ekonomisk tillväxtteori försöker bland annat svara på frågan varför länder eller regioner inte är lika rika eller fattiga. Länder har olika förutsättningar i geografiskt läge och naturtillgångar, men när ett lands bruttonationalprodukt bryts ned på regional, lokal och till och med individuell nivå blir bilden också klarare att ett lands välstånd även handlar om summan av

enskilda människors bidrag. Eftersom etik rör människors handlingar och våra handlingar avgörs av våra bedömningar i varje valsituation om vad som är bra eller dåligt och rätt eller fel, finns ett direkt samband mellan etik, ekonomi och politik. En marknad är i grunden ett samspel mellan människor och kan därför ses som ett etiskt projekt. Detta samspel förutsätter ömsesidigt förtroende för att kunna fungera väl.

En ekonomi som vilar på stabila och väl fungerande institutioner utmärks av låg osäkerhet. Det kan innebära att såväl staten som enskilda respekterar äganderätten, avtal, muntliga överenskommelser samt att rättsväsendet är effektivt. Dessutom fordrar förtroende mellan marknadens aktörer att lagar efterlevs och avtal fullföljs. Osäkerhet kostar merarbete, tid och pengar att kompensera och reducera. Andra har lyft fram betydelsen av särskilda kulturella drag och etos för ekonomisk tillväxt med betoning på arbetsetik, driftighet, hederlighet, tålamod och ihärdighet. En väl fungerande marknadsekonomi förutsätter således ordning och regler, vilket innefattar en specifik människosyn och en gemensam värdegrund. FN:s människosyn innebär att alla människor har en inre värdighet och har rätt att föreverkliga sina allmänt giltiga fri- och rättigheter. Människan är enligt denna gemensamma uppfattning en ansvarig person. Hon är ett mål i sig och inte ett medel och hon är ansvarig för sina handlingar. En ”god moral” på marknaden innebär en ömsesidig respekt för alla människors inre värdighet. Den gemensamma värdegrunden, som den uttrycks i internationella deklARATIONER och svensk rätt, kan i detta sammanhang sammanfattas i begrepp som sanning, frihet, hälsa och kunskap. Dessa grundläggande värden ska vara tillgängliga och möjliga att förverkliga för alla aktörer på ett rättvist sätt inom näringslivet och på den finansiella marknaden. Med en etisk analys kombinerad med psykologiska och sociologiska redogörelser för hur näringslivet och den finansiella marknadens aktörer betar sig i sin verksamhet, när den förstärker respektive undergräver förtroendet, finns en god grund för att tillsammans med näringslivet föra en diskussion och lägga fast en handlingsplan för såväl rättslig reglering som icke rättsliga åtgärder. Ett starkt och långsiktigt hållbart näringsliv med en väl fungerande finansiell sektor ligger i hela samhällets intresse.

I ett internationellt perspektiv är tilliten mellan människor och gentemot institutioner, företag, myndigheter och organisationer hög i Sverige. Detta är en tillgång för vårt land. Vi har

en tradition av att ett handslag gäller, vilket sannolikt bidrar till att sänka kostnaderna för affärsverksamhet i Sverige. Det finns hot mot detta sociala kapital. När företagare i vissa branscher upplever att det är svårt att följa alla lagar och regler, och betala alla skatter, pga. av konkurrens från mindre nogräknade företag, undergrävs förtroendet för rättsstaten. När rättsvårdande myndigheter inte lyckas förhindra, utreda och beivra brott skapas grogrund för kriminella strukturer. Därigenom är de förslag som Allians för Sverige presenterar inom andra områden av central betydelse även för att skapa grund för ett sunt näringslivsklimat.

Rättstrygghet skapar förutsättningarna för att laglydiga företagare inte ska konkurreras ut av ekonomiska brottslingar. Lägre skatter och enklare lagar och regler förbättrar möjligheterna för dem som lever lagligt. Även på en annan viktig punkt bidrar Allians för Sveriges politik till bättre förutsättningar för en sund moral inom näringslivet. Huvuddelen av de skandaler som under senare år förekommit i näringslivet har inträffat i företag som saknat tydliga och starka ägare, något som har drabbat såväl privata som statligt ägda bolag. Allians för Sveriges politik bidrar bland annat genom de skatteförändringar som föreslås – jobbvdrag som underlättar för löntagare att bygga upp ett kapital, avskaffande av förmögenhetsskatten som främjar kapitalbildningen, mm. – och genom de försäljningar av statliga företag som föreslås, till att skapa bättre förutsättningar för ett personligt ägaransvar i näringslivet. Tydligare ägande ökar förutsättningarna för ansvarstagande och därigenom för en högre moral i näringslivet. Utöver dessa åtgärder vill Allians för Sverige uppmuntra ett ökat användande av etiska analyser av börsbolag och andra företag som komplement till de vanliga finansiella analyserna. En delegation bör också tillsättas för att bidra till att den etiska diskussionen om människosyn och värdegrund inom näringsliv och finansmarknad fortlever och utvecklas.

6.2. Ett jämställt näringsliv

Jämställdhet är viktigt av flera skäl. Kvinnor och män ska ha lika förutsättningar, och framgång ska inte bero på vilket kön en människa har. Män startar fler företag än kvinnor och dominerar näringslivet. Att inte fler kvinnor startar företag är en förlust för Sverige. Att bara vart fjärde företag startas av en kvinna tyder nämligen på att en mängd företag inte kommer till stånd, företag som under gynnsammare förutsättningar kunde ha skapats och genererat

såväl arbetstillfällen som skatteintäkter och, inte att förglömma, personlig utveckling åt dem som är engagerade. Att förbättra jämställdheten är därför något som alla vinner på.

Även om bolagsstyrelsernas sammansättning ur ett jämställdhetsperspektiv har blivit något bättre de senaste åren, är styrelser i såväl privata som offentliga bolag fortfarande ojämsställda. Om inte ens staten kan föregå med gott exempel, vilken trovärdighet har då politiska representanter när de kräver av andra något man inte själv kan uträtta? Däremot är inte kvotering till bolagsstyrelser rätt väg att gå, av framförallt två skäl. För det första vore en kvotering en oacceptabel inskränkning i äganderätten om staten skulle börja reglera vem som fick sitta i bolagsstyrelser. För det andra riskerar kvinnliga styrelseledamöter att uppfattas som att de inte sitter där på egna meriter, oavsett om de har blivit inkvoterade eller ej.

Att synliggöra de strukturer som ligger bakom tillsättningen av bolagsstyrelser är viktigt för att skapa en förståelse varför sammansättningen idag är skev. För att åtgärda den snedvridna könsfördelningen i bolagsstyrelser kan ett sätt vara att använda sig av nomineringskommittéer. Detta skulle kunna råda bot på att män alltför ofta rekryterar ur sina egna informella nätverk. Allians för Sverige uppmanar därför bolag, såväl privata som statliga, att använda nomineringskommittéer för att föreslå bolagsstyrelser.

Detta räcker dock inte. För att fler kvinnor ska kunna ingå i bolagsstyrelser förutsätter detta även att det finns fler kvinnliga kandidater. Politiskt styrda regelverk begränsar idag kvinnors företagande. Allians för Sverige föreslår en mängd åtgärder för att likställa mäns och kvinnors företagarmöjligheter. När dessa hinder är borta och andelen kvinnor som är företagare börjar närma sig männens andel kommer det att finnas gott om kvinnliga kandidater med gedigen näringslivsbakgrund som på egna meriter, utan kvoteringshjälp, kommer att kunna ta plats i bolagsstyrelser.

7. Den offentliga sektorns roll

Allians för Sverige föreslår

- Riv upp den så kallade stopplagen och öppna den offentliga sektorn för privata initiativ och alternativa driftsformer

- Möjligheter för kommuner att införa Fritt Val av personliga servicetjänster
- Underlätta för mindre företag att delta i entreprenadupphandlingar
- Åtgärda kommuners konkurrensnedvidande verksamhet
- Utreda åtgärder i syfte för att komma till rätta med uppenbart domstolstrots vid brott mot Lagen om offentlig upphandling
- Avknopningsstöd för att underlätta övertagande av verksamhet för anställda i offentlig sektor

Allians för Sverige anser att den offentliga sektorn är viktig för att samhället ska fungera. Samtidigt är det viktigt att lagar och regler som hämmar konkurrensen reformeras och att kommuner, stat och landsting inte bedriver verksamhet som försämrar konkurrensen. De konkurrensbevakande myndigheterna måste därutöver ges goda resurser och lagliga möjligheter att ingripa mot konkurrensbegränsande beteenden både av enskilda företag och av offentliga myndigheter.

7.1. Mångfald och konkurrens

Såväl privata som offentliga monopol förhindrar konkurrens och innebär en dyrare verksamhet än med en större mångfald av producenter. Det har således inget egenvärde att vare sig hårda eller mjuka tjänster inom den offentliga sektorn produceras i egen regi. Produktion av varor och tjänster i offentlig regi kräver därför en klar och övertygande motivering utifrån det övergripande målet med offentlig verksamhet. Att vara öppen för konkurrens är ett uttryck för gott förvaltarskap. Monopol kan vara ett uttryck för motsatsen.

Allians för Sverige ser konkurrensfrågorna som särskilt viktiga för glesbygds- och utflyttningskommuner. I denna typ av kommuner är ofta kommunen och andra offentliga aktörer helt dominerande som arbetsgivare. Upphandlingar av sådant som idag sköts i egen regi skulle ge det privata näringslivet i många kommuner en injektion och en god grund att stå på. Företagandet skulle åter kunna bli en naturlig del i samhällen där det privata näringslivet är på nedgång.

Får vi bukt med osund kommunal konkurrens, fler upphandlingar och möjlighet till ”Fritt Val” (se avsnitt 7.4) av personliga servicetjänster kan negativa trender vändas i många av landets kommuner. Vi är övertygande om att detta också kan leda till ett ökat intresse för

företagande och entreprenörskap och att utflyttningskommuner åter kan bli tillväxtkommuner.

Allians för Sverige kommer, i alla de kommuner som vi har makten i efter valet 2006, att verka för att få bukt med osund kommunal konkurrens, använda upphandlingar som ett instrument för ökad konkurrens och att på lämpligt sätt genomföra Fritt Val av personliga välfärdstjänster.

7.2. Osund kommunal konkurrens

Osund kommunal konkurrens är tyvärr inget ovanligt i Sverige. Många kommuner blir varje år fällda för att ha ägnat sig åt olovlig verksamhet. Det förefaller som om de vanligaste typerna av konkurrenssnedvridning är underprissättning och avbrutna upphandlingar. Det förekommer också att kommuner subventionerar enskilda företag och att kommunala bolag eller förvaltningar tar uppdrag utanför kommungränsen.

En definition av osund konkurrens är när kommuner bedriver näringsverksamhet där det redan finns en fungerande marknad, eller när det inte finns en fungerande marknad, och kommunen bedriver näringsverksamhet på ett sätt som hindrar utvecklingen av privata alternativ.

Konkurrensverket har analyserat marknadens funktionssätt beträffande konkurrens mellan privata och offentliga aktörer. Konkurrensverket konstaterar att ”kommuner och landsting bedriver en omfattande näringsverksamhet i företagsform, vilken spänner över en mängd områden där konkurrens med privata företag förekommer. I vissa fall är bolagets huvudsyfte att tillhandahålla produkter och tjänster för annans räkning, det vill säga till andra än den egna kommunen.”

I Konkurrensverkets analys framkommer att tre av fyra företagare ansåg att problem med konkurrens från offentliga aktörer förekommer i någon mån. Hela 40 procent menade att problemet var av stor eller mycket stor omfattning. Det finns många fall där olika offentliga aktörer blir fällda i alla rättsinstanser på grund av att de bedrivit konkurrenssnedvridande

verksamhet. Trots detta har man fortsatt med verksamheten som om ingenting har hänt. Vi anser att det är oacceptabelt att svenska kommuner eller andra myndigheter inte följer en dom som slagits fast i högsta rättsinstans. Det bör vara omöjligt för en kommun att på ett så uppenbart sätt ägna sig åt domstolstrots. Allians för Sverige vill utreda vilka åtgärder som måste vidtas för att komma till rätta med uppenbart kommunalt domstolstrots.

7.3. Offentlig upphandling

När offentliga verksamheter köper varor eller tjänster kallas det för offentlig upphandling. Den offentliga upphandlingen betingar ett mycket stort värde och det är därför viktigt att den fungerar väl. För Sveriges del handlar det om drygt 400 miljarder kronor årligen. Ur ett offentligt perspektiv är det angeläget att upphandlingen är så effektiv och konkurrensfrämjande som möjligt för att dels främja fungerande marknader inom olika sektorer och dels ge så bra valuta som möjligt för de skattepengar som finansierar verksamheterna.

En förutsättning för att möjliggöra fler upphandlingar är att ”avknoppningar” eller nystartande av företag får acceptabla utbetalningsvillkor av den upphandlande enheten. Frågan kan utan eftertanke verka ha marginell betydelse, men oftast sker utbetalningen i slutet av månaden efter det att den beställda tjänsten levererats. Det betyder att det nästan hinner gå två månader från det att tjänsten börjar levereras tills den första utbetalningen sker. För personalintensiva tjänster innebär detta att det krävs ett förhållandevis stort startkapital för att överhuvudtaget kunna etablera sig. Ett mindre vård företag med till exempel 10 anställda måste för att klara de två startmånaderna ha en kapitalinsats på minst 500 000 kronor, även om vinsten budgeteras till noll kronor det första året.

En effekt av att ersättningsvillkoren är så ogynnsamma är att det även i storstäder främst är större företag som ”har råd” att lägga ett anbud i meningen att de kan klara den initiala kostnaden. Mindre företag, eller en tänkt avknoppning, utesluts som alternativ på grund av svårigheterna att finansiera de första två månaderna, trots att dessa kanske skulle ha varit bättre och/eller billigare än de större företag som har kapital nog för att lägga ett anbud. Där

entreprenadupphandling sker bör alltså utbetalningsvillkoren göras så gynnsamma som möjligt för att en större marknad – fler anbudsgivare – ska kunna delta i anbudsgivningen. Om utbetalning kan ske redan från första månaden skulle väsentligt fler kunna delta i anbudsgivningen.

7.4. Fritt val

Allians för Sverige har föreslagit en reform inom välfärdssektorerna. Reformen kallas Fritt Val för de äldre. Med samma inriktning bör Fritt Val gälla andra personliga servicetjänster inom den kommunala sektorn. Kommuner bör erbjuda alla kommuninvånare ett fritt val när det gäller utförare av personliga servicetjänster till exempel barnomsorg, skola, gymnasium, hemtjänst och äldreboende. Allians för Sverige kommer efter valet 2006 att i kommunerna verka för ökade möjligheter till fria val av personliga servicetjänster.

Fritt Val leder på ett naturligt sätt till nytänkande. Det är viktigt att de förändringar som görs sker stegvis och med bibehållen trygghet. När medborgarens eget val i högre grad blir styrande förändras välfärdssektorerna, såsom hälso- och sjukvården och omsorgen, inifrån. Medborgaren kommer att välja den vård som är trygg och som är bra. Det fria valet blir ett sätt att höja tillgänglighet och kvalitet i välfärden.

Detta system är också bra ur ett näringslivsperspektiv. Det stimulerar en god konkurrens som öppnar för mångfald och bidrar till såväl kvalitet som effektivitet. Fritt Val gör att kvalitetsförbättringar kan ske utan att kostnaderna skenar iväg, utan snarare minskar, vilket bland annat Långtidsutredningen visat.

Reformen Fritt Val måste genomföras på ett strategiskt väl avvägt sätt. Ett offentligt monopol får till exempel inte ersättas av ett privat monopol. En modell kan vara att man i ett första steg genomför upphandlingar för att öka andelen verksamhet som bedrivs av privata utförare. I nästa steg kan man sedan flytta makten helt och hållet till medborgarna.

7.5. Offentlig sektor och företagande

Det råder enighet mellan de politiska partierna om att välfärden ska vara solidariskt finansierad och fördelas efter behov. En tydlig skiljelinje går dock mellan Allians för Sverige och Vänsterkartellen när det gäller synen på hur de offentliga tjänsterna ska utföras. Istället för att försöka åtgärda de problem som trots allt finns, inriktar sig den socialdemokratiska regeringen och dess samarbetspartier på att obstruera de alternativ som faktiskt fungerar.

Allians för Sverige vill istället uppmuntra en mångfald av olika aktörer som tillhandahåller välfärdstjänster. Detta leder inte bara till högre kvalitet och större valmöjligheter för den enskilde. Det ger förutsättningar för bättre arbetsmiljö för de anställda och för vården och för att omsorgen ska kunna bli en framtidsbransch. Det kan ge upphov till nya företag och till nya exportbranscher. En nyckel för att få fler företagare i Sverige – och fler kvinnliga företagare i synnerhet – är att öppna stängda sektorer för entreprenörskap och riva hinder så att företagande stimuleras i sektorer där företagsamheten är låg. Det gäller kanske framför allt den offentligt finansierade välfärdsverksamheten. Eftersom en stor del av Sveriges kvinnor arbetar i offentlig sektor borde också möjligheterna att starta och driva företag i denna sektor vara stora för denna grupp.

Det råder dock ett tankefel i Sverige, nämligen att den solidariskt finansierade offentliga verksamheten också ska utföras av offentliga utförare. Detta har tyvärr lett till närmast en monopolsituation inom exempelvis sjukvård och äldreomsorg som under lång tid låst fast de anställda, oftast kvinnor, i strukturer där de i stor utsträckning saknar möjlighet att själva driva och utveckla verksamheten och att byta arbetsgivare. Resultatet har blivit sämre kvalitet och mindre av nytänkande, företagsamhet och utvecklingsmöjligheter för de anställda.

Allians för Sverige föreslår att avknoppningar av offentlig verksamhet till alternativa driftsformer underlättas. Det kan exempelvis ske genom att personalen lägger ett anbud som sedan accepteras av landstinget. Den avknoppade verksamheten ska kunna drivas i olika driftsformer, exempelvis som kooperativ (ekonomisk förening) eller som aktiebolag med personalen som delägare. För att detta ska vara möjligt måste regelverk reformeras. Dessutom

föreslår vi att ett ”avknoppningsstöd” erbjuds personal som vill ta över en verksamhet i egen regi. Detta stöd ska framförallt utgå som kunskapsstöd och rådgivning. Därtill behöver en översyn och förändring av lagen om offentlig upphandling ske så att den dels skapar konkurrensneutralitet mellan olika vårdgivare, dels hamnar i bättre samklang med de speciella villkor som gäller för vård och omsorg – inte minst avseende patientens rätt till kontinuitet och fritt vårdval.

8. En ny politik för statligt ägande

Allians för Sverige föreslår:

- En genomgång bör göras av alla företag med statligt ägande där argumenten för och emot ett fortsatt statligt ägarengagemang vägs mot varandra. Det statliga ägandet ska kvarstå om viktiga samhällsintressen talar för detta.
- Riksdagen bör ge regeringen ett brett bemyndigande att genomföra försäljningar av de statliga företag som efter en analys bedömts vara lämpliga för försäljning. För att säkerställa demokratisk kontroll och ansvarsutkrävande ska regeringen i efterhand redovisa hanteringen vid varje försäljning.
- Vid en försäljning av statliga företag bör intäkterna används för att amortera statsskulden.
- Den statliga ägarförvaltningen ska ske professionellt.
- Tydliga riktlinjer utarbetas för det statliga ägandet, där målen för, och skälen till, det statliga ägandet i respektive företag anges, liksom övergripande mål för utvecklingen av det statliga ägandet.
- En övergripande etisk policy utarbetas för de statliga företagen.
- För företag med särskilda samhällsintressen utarbetas en särskild policy som beskriver hur måluppfyllelsen ska utvärderas.
- Öppenheten och möjligheten till ansvarsutkrävande ska förbättras.
- Konkurrensverket får i uppdrag att kontrollera att de statliga företagen inte snedvrider konkurrensen.

Allians för Sveriges politik för statligt ägande av företag består av två huvuddelar. För det första vill vi minska det statliga ägandet. Huvudregeln ska vara att staten endast ska äga företag då betydande skäl talar för ett statligt ägarengagemang. Företag som verkar på fullt kommersiella marknader ska normalt inte ägas av staten. För det andra vill Allians för Sverige att staten ska bli en bättre ägare, och föreslår ett antal åtgärder för att förbättra statens ägarutövning. Förvaltningsfunktionen i regeringskansliet måste förbättras, tydliga policydokument utformas och öppenheten öka. Huvudsyftet med dessa förändringar är att tydliggöra det politiska ansvaret, möjliggöra ansvarsutkrävande och göra en klar avgränsning mellan å ena sidan företagets styrelse och verkställande ledning och å andra sidan

regeringskansliets ägarfunktion. Dessutom måste åtgärder vidtas för att säkerställa att de statliga företagen inte snedvrider konkurrensen.

8.1. Vikten av enskilt ägande

Oavsett vem som äger, så är ägarkoncentration och monopol ett problem i sig. Att staten har övertagit stora delar av ägaransvaret för mark och näringsliv i Sverige innebär inte att ägandet har avskaffats. Det har bara avpersonifierats och gjort människor beroende av politikernas välvilja istället för att ge människor en möjlighet att lita till sin egen förmåga.

För att människan ska kunna förverkliga sig själv behöver ägandet vara personligt. En liten bit land, ett företag, en egen bostad och så vidare kan ge människan den trygghet och värdighet hon behöver för att kunna stå självständig gentemot både staten och kapitalet.

Att enskilda människor äger egendom tjänar det gemensammas bästa. Dels för att det, som sagts ovan, bidrar till ett gott förvaltarskap. Dels för att det skapar en större ordning när varje människa får råda över bestämda ting på egen hand som motsats till den förvirring som skapas när många hålls ansvariga för allt under obestämda former. Dels för att det skapar harmoni i samhället när var och en kan vara fönöjda med sitt eget och man undviker den osämja som skapas när det råder oklarheter om förfoganderätt och ansvar.

8.2. Minska statens ägande

Att bredda det enskilda ägandet har ett värde i sig. Dessutom finns det betydande teoretiskt och empiriskt stöd för att statligt ägande av företag kan ha avsevärda negativa effekter för ekonomins funktionssätt. Samtidigt utgör statligt ägda företag i Sverige en förhållandevis stor del av näringslivet. OECD framhåller en minskning av det statliga ägandet som en viktig policyprioritering för Sverige.

Allians för Sverige vill därför minska det statliga ägandet. Statens främsta näringspolitiska uppgift är att ange ramar och regelsystem för näringslivets verksamhet och bidra till att skapa förutsättningar för långsiktig tillväxt. Om staten samtidigt uppträder som ägare och som

utformare av de regler som gäller för näringslivets verksamhet uppstår en rad problem, bland vilka följande kan nämnas: risk för konkurrenssnedvridning, risk för inoptimala investeringsbeslut samt svårigheter att tillföra kapital till företag som behöver kapital för expansion.

Grundprincipen måste, enligt vår mening, vara att konkurrensutsatt verksamhet ska bedrivas i privat regi. En minskning av det statliga ägandet kan därigenom leda till en renodling av statens roll som lagstiftare och normgivare, och därigenom till en sundare konkurrens. Vi tror också att de privatiserade företagen kan stärkas. Privatiseringsintäkterna kan användas för att amortera på statsskulden. Därigenom minskar statens räntekostnader, vilket skapar utrymmer för mer angelägna ändamål. Samtidigt är det viktigt att en försäljning av statliga företag sker på ett ansvarsfullt sätt. Hänsyn måste tas till rådande marknadsläge, så att försäljningen inte sker till underpris, och till rådande konkurrensförhållanden, så att försäljning av ett statligt företag inte sker så att det leder till väsentligt ökad marknadskoncentration. I vissa fall kan det bli aktuellt att dela upp ett företag innan det kan bli aktuellt för försäljning, för att säkerställa en god konkurrensituation eller för att möjliggöra en breddning av ägandet.

En avveckling av det statliga ägandet ska heller inte göras till ett självändamål överordnat alla andra hänsynstaganden. Allians för Sverige avser istället att metodiskt gå igenom hela den statliga företagsportföljen och för varje företag identifiera och ange vilka skäl som en gång åberopades för det statliga ägandet och vilka skäl som alltjämt är giltiga. Staten ska kvarstå som ägare endast då vägande samhällsintressen talar för detta, t ex om en försäljning riskerar att leda till sämre konkurrens. Det statliga ägandet bör också kvarstå då detta är ett ändamålsenligt sätt att uppnå tydliga politiska mål på t ex forskningsområdet, kulturområdet eller det socialpolitiska området.

Försäljning kan ske när vägande skäl saknas för ett fortsatt statligt ägande som t ex när statliga företag agerar helt på kommersiella marknader präglade av en fullt ut fungerande konkurrens. Exempel på sådana företag är de börsnoterade företag där staten är delägare – TeliaSonera, Nordea, OMHEX och SAS – samt SBAB, Vasakronan och Vin & Sprit. Vid en försäljning av ett företag krävs en betydande grad av sekretess för att staten inte ska avslöja sin förhandlingsstrategi gentemot en potentiell köpare. Den exakta tidpunkten för en försäljning

kan också ha stor betydelse för försäljningsutfallet. Därför bör en Alliansregering hos riksdagen söka ett så öppet mandat som är möjligt och rimligt för att avveckla ägandet i de företag som efter en analys bedöms lämpliga för försäljning. Eventuella villkor, till exempel rörande marknadskoncentration eller andra särskilda hänsyn vid en försäljning ska tydligt anges i riksdagens beslut. För att säkerställa en demokratisk kontroll och ansvarsutkrävande ska regeringen i efterhand redovisa hanteringen vid varje försäljning, och de överväganden som legat till grund för regeringens beslut.

De ovan beskrivna principer för det statliga ägandet gör att det inte går att ställa upp ”mål” för hur stora försäljningsintäkterna ska bli. Däremot går det att göra en rimlig prognos för försäljningsintäkterna, som kan användas som underlag i budgetsammanhang. Allians för Sverige har bedömt att en försäljningsvolym motsvarande minst 50 miljarder kronor per år, det vill säga minst 35 miljarder mer än vad regeringen föreslår, är en rimlig prognos för de kommande tre åren. En grov bedömning av de möjliga försäljningsintäkterna från de sju ovan nämnda företagen antyder att detta inte är en orealistisk bedömning. En försäljning av statliga företag leder till en minskning av såväl ränteutgifter som inkomster från utdelningar från de statliga företagen. I Allians för Sveriges budgetförslag beaktas båda dessa effekter.

En ansvarsfull ekonomisk politik förutsätter att intäkter från försäljning av tillgångar inte används för att finansiera löpande utgifter. Huvudregeln måste därför vara att intäkterna från försäljning av statliga företag används för att amortera statsskulden.

8.3. Staten ska bli en bättre företagsägare

Även om Allians för Sverige anser att statens ägande av det svenska näringslivet måste minska så kommer staten att kvarstå som ägare, under längre eller kortare tid, i ett flertal av de idag statliga företagen. Det är därför av stor vikt att staten hanterar sin ägarroll på ett ansvarsfullt sätt. Statens styrning av de statliga företagen måste skötas professionellt, och med respekt för de krav på öppenhet och möjligheter till demokratisk kontroll som bör ställas på all statlig verksamhet. Idag finns betydande brister i statens ägarförvaltning, vilket bland annat påpekats av Riksrevisionen.

Allians för Sverige föreslår ett antal förändringar för att förbättra statens ägarförvaltning. Bland annat bör ägarförvaltningen i regeringskansliet tydligt skiljas från arbete med lagstiftning, förordningar och myndighetsstyrning. Vidare ska den så kallade ”formlösa styrningen” upphöra. Istället ska ägardirektiv och riktlinjer för de statliga bolagen fastställas på bolagsstämman. Bolagsstyrelserna ska ges ett klart och tydligt mandat och deras oberoende respekteras. Tydliga och gemensamma riktlinjer måste utformas för förfarandet vid nominering av styrelseledamöter, för att de statliga företagen ska få professionella styrelser. Dagens system, där bolagsförvaltare vid departementet samtidigt i många fall är styrelseledamot i det förvaltade bolaget, överges. Det nuvarande systemet skapar dubbla lojaliteter, oklarhet och minskar möjligheterna till ansvarsutkrävande.

Allians för Sverige vill också utarbeta tydliga riktlinjer för såväl det statliga ägandet i stort, där mål för, och skälen till, det statliga ägandet i respektive företag anges, liksom övergripande mål för utvecklingen av det statliga ägandet. Vidare utarbetas för varje företag med särskilda samhällsintressen en policy som ska beskriva hur måluppfyllelsen ska utvärderas. Allians för Sverige kommer i regeringsställning också att tillsätta en utredning för att belysa hur de samhällsintressen som idag tillvaratas av helägda statliga bolag på bästa sätt bör främjas i framtiden. Det är inte självklart att den nuvarande ordningen är ändamålsenlig. I många fall kan staten dra nytta av det civila samhällets engagemang för att bättre utöva sin subsidiära – stödjande – roll.

Senare tids skandaler i t ex Systembolaget har också tydligt illustrerat behovet av att en övergripande etisk policy utarbetas för de statliga företagens verksamhet.

8.4. Mer öppenhet

De statliga företagen är medborgarnas egendom. Därför är det viktigt att öppenheten är så stor som möjligt, självfallet med beaktande av behovet att hålla kommersiellt känslig information hemlig, och att riksdagen ges möjlighet att effektivt granska regeringens förvaltning av de statliga företagen och utkräva ansvar.

Av detta skäl vill Allians för Sverige att allmänhet och journalister ges en ovillkorlig rätt att närvara vid bolagsstämmor, och att dagordningar ska vara offentliga. Vidare bör

gemensamma föreskrifter utarbetas som styr regeringskansliets dokumentation av ägarförvaltningen, så att det i efterhand blir möjligt att följa viktigare händelseförlopp samt kontakter och styrsignaler mellan ägarförvaltning och bolag. Den nya möjligheten till revisorsrotation efter sju år, som den nya aktiebolagslagen öppnar för, bör också utnyttjas. Offentlighets- och sekretesskommitténs förslag om att tryckfrihetsförordningens regler om rätten att ta del av allmänna handlingar även ska gälla företag där staten har ett rättsligt bestämmande inflytande bör också genomföras (SOU 2004:75).

Statliga företag agerar i praktiken med en explicit eller implicit statlig garanti. Det betyder att det är viktigt att se till att dessa företag inte agerar så att konkurrensen snedvrids. Allians för Sverige vill därför att Konkurrensverket ges ett särskilt uppdrag att granska hur de statliga företagen uppträder, för att säkerställa att de inte snedvrider konkurrensen så att privata företag missgynnas. Dessutom måste systemet att statliga företag ges låneramar hos Riksgäldskontoret upphöra. De statliga företag som verkar på marknadsmässiga villkor ska också finansiera sin verksamhet på den öppna kreditmarknaden.

9. Infrastruktur

Allians för Sverige föreslår:

- Ökade anslag till kommunikationer och infrastruktur.
- Öppna för alternativ finansiering av infrastruktur.
- Fungerande och attraktiv kollektivtrafik ändamålsenlig för alla landsändars olika förutsättningar.
- Att Sverige ska vara pådrivande för att hela EU:s transportsystem effektiviseras och integreras genom fler gemensamma regelverk, styrmedel och infrastrukturprojekt.
- Att tillverkare och konsumenter stimuleras till att satsa på fordon drivna med miljövänliga bränslen samt bränslesnåla modeller.
- Öka satsningarna på forskning och utveckling av miljövänliga bränslen och teknik.
- Att alla satsningar som syftar till att minska användandet av fossila bränslen ska vara teknikneutrala.
- Att Sverige ska vara pådrivande för att EU:s transportsystems miljöpåverkan minimeras.

9.1. Vår vision

Allians för Sverige har en vision om framtidens transportsystem som bygger på att transportsystemet ska bidra till tillväxt och företagande samtidigt som trafikens negativa miljöpåverkan minimeras. Allians för Sverige vill se ett väl utvecklat transportsystem med säkra, miljövänliga och tillgängliga transporter där det övergripande målet ska vara att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgare och näringsliv i hela landet.

9.2. Bättre kommunikationer för ett konkurrenskraftigt Sverige

Väl fungerande kommunikationer är av avgörande betydelse för att nya företag kan skapas och befintliga företag ska kunna växa. Om hela Sverige ska få förutsättningar för utveckling och nya jobb krävs alltså en god infrastruktur för alla typer av transportmedel, alltifrån båt och bil till flyg. Idag görs tyvärr inte de väl avvägda satsningar som krävs för att på ett effektivt sätt förstora arbetsmarknadsregioner samt göra Sverige attraktivt för utländska och inhemska investerare. Allians för Sverige befarar en utveckling där privata satsningar och företagande, och därmed jobb, går om intet på grund av alltför dålig infrastruktur och dåliga kommunikationer.

9.2.1. Förbättrad infrastruktur

Dagens trafik- och infrastrukturplaneringen kännetecknas av ryckighet och ständiga omkastningar av redan satta planer. Det betyder att regioner, kommuner, företag och människor får svårt att planera sin verksamhet. Därmed hämmas tillväxt och utveckling. Allians för Sverige vill öka de budgetmedel som läggs på kommunikationer och infrastruktur samt öppna för alternativ finansiering av infrastruktur, till exempel genom att nyttja så kallade PPP (Private Public Partnership)-lösningar. Det skulle göra det möjligt att tidigarelägga samhällsekonomiskt riktiga och strategiskt viktiga investeringar.

Naturligtvis ska alla projekt vara noga genomtänkta och genomgå samma miljöprövningar och samhällsnyttoanalyser oavsett finansieringsform. Allians för Sverige är noga med att betona att PPP-lösningar aldrig får vara ett sätt att kringgå budgetlagen, utan ska ses som en metod att få bättre och effektivare projektstyrning.

Infrastrukturinvesteringar bör ske där de gör störst nytta. Jämfört med idag kommer detta att innebära att en större del av investeringarna sker inom vägsektorn. Viktiga och samhällsekonomiskt lönsamma infrastrukturinvesteringar är angelägna, oavsett om det sker inom väg, järnväg eller annan infrastruktur. Det är viktigt att satsa ökade resurser på att bygga bort farliga vägvagnsnitt. Sådana investeringar leder både till mänskliga och samhällsekonomiska vinster.

Samhällsekonomiska analyser ska spela en viktig roll vid infrastrukturinvesteringar. Så är inte alltid fallet idag. Felprioriteringar av infrastrukturprojekt hämmar tillväxten när de samhällsekonomiskt lönsamma projekten får stå tillbaka, samtidigt som ekonomiska resurser slösas på projekt som inte ger maximal nytta för Sverige.

9.2.2. Transporter i toppklass

Allians för Sverige vill skapa en fungerande och attraktiv kollektivtrafik som är ändamålsenlig för alla landsändars olika förutsättningar. Om detta mål uppfylls kan också områden som miljö, tillgänglighet, trafiksäkerhet, regional utveckling och jämställdhet förbättras.

Kollektivtrafiken kan bredda arbetsmarknaderna. Att kunna pendla med exempelvis tåg ger människor bättre förutsättningar att arbeta på annan ort och det kan i sin tur bidra till att arbetslösa får jobb.

Vi vill också betona vikten av goda möjligheter för bil-, buss- och lastbilstrafiken. I ett stort och glest befolkat land som Sverige är detta av avgörande betydelse för en god ekonomi och tillväxt. Utan bra förutsättningar att transportera människor och varor på väg försämras Sveriges internationella konkurrenskraft.

Det är även viktigt att de olika transportslagen kompletterar varandra. De kombiterminaler som nu byggs upp på olika håll i landet är bra exempel på ett sådant helhetstänkande.

Regeringen har, tillsammans med dess samarbetspartier, utifrån en miljöorienterad motivering, beslutat att införa en flygskatt. Allians för Sverige säger nej till denna skatt eftersom den genom sin utformning har en oväsentlig miljöstyrande effekt. Det enda flygskatten medför är en försämrad kollektivtrafik, genom att den riskerar att orsaka nedläggning av flyglinjer med svagt reseunderlag. Därigenom försämras näringslivets förutsättningar i många delar av landet.

9.2.3. Gränslös kommunikation

Allians för Sverige anser också att hela EU måste arbeta för en betydligt förbättrad infrastruktur. Transportsystemet är en förutsättning för tillväxt och en god ekonomi. Utan att varor flyttas kan ingen handel ske. Därför kan förbättrade transporter vara nyckeln till nya jobb. I dagens Europa korkas många transportvägar igen av för mycket trafik. Orsaken är ofta en dålig infrastruktur och resultatet blir höga ekonomiska kostnader, ökad olycksrisk och miljöförstöring. Med en förbättrad infrastruktur undviks onödiga påfrestningar på miljön, den ökande takten i utbyte av varor och tjänster klaras och möjligheterna att minska Sveriges och Europas arbetslöshet ökar betydligt.

9.3. Hållbara transporter

Allians för Sverige anser att fordon som bil och buss är nödvändiga. För många människor är dessa viktiga transportmedel i vardagen. Sett i ett större perspektiv är det dock uppenbart att vägtrafikens miljöbelastning måste minska. För närvarande expanderar den europeiska bilflottan med ca 3 miljoner fordon per år. Vägtransporterna står för 84 procent av alla utsläpp av växthusgaser som kommer ifrån transportsektorn och transportsektorn står i sin tur för en tredjedel av alla koldioxidutsläpp. För att bilen även i framtiden ska kunna utgöra ett bra kommunikationsmedel, utan att äventyra klimatet och ha en säker tillgång på drivmedel, är det av stor vikt att utveckla bränslen som ersätter de fossila bränslena. Det handlar även om att sänka bränsleförbrukningen i vägtrafikens fordon genom effektivare motorer.

Allians för Sverige vill att tillverkare och konsumenter stimuleras till att satsa på bränslesnåla fordon och fordon drivna med miljövänliga bränslen. Vi tror på stimulans av alternativen, alltså morötter istället för piska, så att människor ges en möjlighet att *välja* ett miljövänligt bränsle. Med en ökad efterfrågan följer teknikutveckling och infrastruktur, utan vidare påtryckningar från politiskt håll.

För en omställning till ett grönt transportsystem krävs det att Sverige satsar på forskning och utveckling. Satsningarna handlar såväl om traditionell forskning som om stöttning av näringslivet i deras teknikutveckling. Det är viktigt att satsningarna inte ger förtur åt något särskilt bränsle eller någon särskild teknik. Det är slutresultatet - minskad miljöpåverkan - som vi efterfrågar.

Allians för Sverige anser att Sverige ska vara pådrivande för att det europeiska transportsystemet miljöanpassas. Vi får inte se EU:s regler och nivåer som ett hinder utan som en möjlighet att driva på utvecklingen även i andra länder. Om Sverige agerar offensivt och går längre med arbetet för att minska klimatpåverkan och öka trafiksäkerheten har vi möjlighet att visa vägen för övriga EU.

10. Världens främsta IT-nation?

Allians för Sverige föreslår:

- Att staten bör samla alla marknadens aktörer och försöka nå samsyn kring hur den fortsatta utbyggnaden av IT-infrastruktur ska gå till. Det bör ske enligt principerna konkurrensneutralitet, skalbarhet och likvärdighet
- Ett regelverk inrättas för hur de offentliga aktörerna inom infrastruktur och transporttjänster för bredband ska samverka med de privata så att konkurrens och investeringar främjas
- En konkret handlingsplan med mätbara mål för det fortsatta arbetet med 24timmarsmyndigheten
- Ett starkare ledarskap för Sveriges IT-politik
- En sammanhållen elektronisk vårddokumentation

Vi anser att Sverige både kan och bör bli världens främsta IT-nation. Därför vill Allians för Sverige se en tydligare ledning av den svenska IT-politiken och därigenom öka takten i

genomförandet av en 24-timmarsmyndighet. Vi vill se ökade satsningar på FoU och bättre villkor för företagande som ytterligare kan förbättra Sveriges position i världen. Vi vill också se åtgärder som leder till att alla har likvärdiga möjligheter att hänga med i utvecklingen.

Om Sverige i framtiden ska vara ett IT-land i framkant, krävs det att vi har ett näringsliv som i internationella sammanhang tillhör den yttersta eliten på sina respektive områden. Det krävs också att Sverige är ett attraktivt land för utländska och transnationella företag att förlägga forsknings- och utvecklingsenheter till. Statens insatser för IT-området måste därför, i betydligt högre grad, inriktas mot att skapa förutsättningar att fortsätta utvecklas för det näringsliv som bygger på forskning, innovationer och avancerad tillverkning. Politiken på IT-området måste stimulera företagsamheten i Sverige.

10.1. En infrastruktur för alla

Det finns en kortsiktighet i den utbyggnad som sker i Sverige. Regeringen har delat ut miljarder till kommuner där det inte funnits brist på privata initiativ för att bygga IT-infrastruktur. Nu finns det i stället inte pengar kvar till områden där inga privata intressenter finns. Detta resulterar i att ca 900 000 personer fortfarande inte kan få anslutning till bredband.

IT-infrastrukturen är kritisk för Sveriges framtid. Utvecklingen är rekordsnabb; Internettrafiken inom Sverige växer med 100 procent i kvartalet och trafiken med omvärlden med 100 procent om året. Företagare i hela landet behöver fungerande kommunikationer för att klara av sin verksamhet och därmed kunna vara med och bidra till hela Sveriges tillväxt.

Allians för Sverige anser att staten bör samla alla marknadens aktörer och försöka nå en samsyn kring hur den fortsatta utbyggnaden ska gå till. Det bör ske enligt följande principer:

- Konkurrensneutralitet. I dag byggs slutna nät, där användarna för lång tid knyts till en enda operatör som också levererar tjänster. Det hämmar utvecklingen av nya tjänster.
- Skalbarhet. Kraven på bandbredd kommer att öka. De nät som byggs i dag måste dimensioneras dels för ökade krav på bandbredd, dels med krav på större redundans, så att vi klarar både påfrestningar och trafiktoppar.

- Likvärdighet. Det måste finnas möjligheter att få uppkoppling till ungefär likvärdiga villkor i hela landet.

Vi vill också fastställa ett regelverk för hur de offentliga aktörerna inom infrastruktur och transporttjänster för bredband – både statliga och kommunala – ska samverka med de privata så att konkurrens och investeringar främjas. Offentligt ägda bolag och affärsverk med monopol på delar av sin verksamhet måste få tydliga direktiv att inte agera så att konkurrensen hämmas eller så att de klättrar uppåt i värdekedjan. Kommunledningarna måste säkra att de kommunala bolagen agerar i enlighet med kommunallagen. Fungerar inte detta måste en lagändring övervägas.

10.2. En fullt genomförd 24timmarsmyndighet

Vi anser att det fortsatta arbetet med en 24-timmarsmyndighet kräver ett starkare ledarskap. Allians för Sverige vill att mätbara mål sätts upp med en konkret beskrivning av var Sverige ska vara om fem år. För att nå till detta mål vill vi se en konkret handlingsplan för det fortsatta arbetet, en handlingsplan som förklarar hur målen nås, hur dessa följs upp, vilka aktörerna är, hur arbetet ska organiseras samt vilka resurser som krävs. För ett starkare ledarskap krävs att samordningen inom Regeringskansliet förstärks och förbättras.

Målsättningen för oss är att en medborgare i behov av kontakt med myndigheter ska kunna få denna kontakt utifrån sin situation, inte efter hur myndigheter är organiserade eller hur uppgifter delas mellan myndigheter. Ett typexempel är hur de som vill starta företag måste ta kontakt med PRV och Skatteverket, men vanligen också med Försäkringskassan för att se över sitt skydd. Det är onödigt krångligt och ännu ett skäl till att människor avskräcks från att starta företag. Vi vill i stället sätta kunden, det vill säga medborgaren, i fokus. Idén om en ”one stop-shop”, en myndighetskontakt, borde återfinnas i en modern och serviceinriktad statsförvaltning. I syfte att förbättra vårdkvaliteten, effektivisera vården och öka patientsäkerheten bör vi nationellt samordna hur elektroniska patientjournaler kommunicerar. Sverige behöver en sammanhållen elektronisk vårddokumentation.

11. Starkare regioner för ett starkare Sverige

Allians för Sverige föreslår

- Att ineffektiva myndighetsstrukturer bryts ned, skadlig centralstyrning elimineras och att de regionala finansieringsprogrammen förenklas
- Att regionalt/lokalt valda företrädare i större utsträckning ansvarar för de regionala utvecklingsmedel länsstyrelserna, Nutek m.fl. idag förfogar över, liksom över hur EU:s regionalstöd används
- Att införa regionala näringslivscentraler efter finsk modell
- Att det regionala och lokala inflytandet över beslut om transportsystemet stärks
- Att beslut som påverkar möjligheterna att bedriva näringsverksamhet och skapar tillväxt och nya jobb i betydligt högre grad ska beslutas på lokal eller regional nivå
- Att statens roll för den regionala nivån görs tydligare genom att länsstyrelserna stärks gentemot sektorsmyndigheter

11.1. Globaliseringen innebär utmaningar

Globaliseringen är bra för Sverige. Den ger oss möjlighet till ökade rikedomar och en förbättrad välfärd. Under rätt förutsättningar har globaliseringen bara vinnare. Konsumenter får tillgång till ett större utbud av varor och tjänster till lägre priser, människor i fattiga länder kan få ökat välstånd när de produkter de tillverkar kan exporteras till nya marknader och företag och anställda i etablerade industriländer kan utnyttja sitt kunskapskapital för att höja välståndet.

Men globaliseringen ställer också högre krav på vårt land. Den innebär att länder och regioner tävlar med varandra i kunskap, idéutveckling och förändringsförmåga. Kommunikationer är snabba och företag och människor är rörliga. Gränser och geografiska avstånd spelar allt mindre roll. Vi kan inte längre lita till ett antal större exportföretag som garanterar den

ekonomiska tillväxt som tryggar välfärden. Många av dessa företag flyttar, både produktion och huvudkontor, och deras investeringar sker ofta i andra länder än Sverige.

Globaliseringen innebär därför att det svenska näringslivet måste förnyas. Vi måste anpassa oss till den internationella konkurrensen och öka kunskapsinnehållet i produktionen. En produktion som i allt högre utsträckning måste nå en global marknad. Innovationspolitik, klustersamverkan, samverkan mellan akademi, näringsliv och samhälle samt insatser som främjar export och utländska investeringar är viktiga beståndsdelar i denna förnyelseprocess.

11.1.1. Den statliga regionalpolitiken har misslyckats

Globaliseringens effekter gör att vi måste se på den regionala utvecklingspolitiken på ett nytt sätt. Traditionell regionalpolitik bygger på ett renodlat omfördelningsperspektiv: storleken på den "nationella kakan" är på förhand bestämd, och statens uppgift är att fördela bitarna rättvist över landet. Om detta perspektiv någonsin har varit riktigt kan ifrågasättas. Att det idag leder fel borde vara uppenbart för alla. Företagens lokaliseringsbeslut handlar inte i första hand om var i Sverige en ny fabrik ska ligga, utan om det ska hamna i Sverige, Estland, Kina eller Indien. Diskussionen om huvudkontorslokaliseringar står inte heller i första hand mellan olika städer i Sverige, utan mellan till exempel Stockholm och London. De duktigaste studenterna och forskarna väljer inte mellan olika svenska universitet, utan bland alla världens toppuniversitet – i bästa fall finns några svenska institutioner bland dessa.

Vi ser idag hur några regioner i Sverige är mycket framgångsrika och klarar sig bra när fabriker läggs ned och jobb flyttar från orten. Detta eftersom nya jobb hela tiden skapas. Tyvärr har inte alla regioner haft förmågan att förnya näringslivet i den takt som gamla jobb försvunnit. Dessa regioner hamnar ofta i en nedåtgående spiral. Få och ansträngda företag i kombination med svaga akademiska resurser leder till avfolkning, ökad arbetslöshet och fler sjukskrivningar samt ökade kommunala utgifter och skatter.

Denna skillnad mellan Sveriges regioner innebär stora ekonomiska kostnader, kostnader som främst blir kännbara i de regioner som halkat efter, men som i slutändan drabbar hela landet. Resultatet blir att Sverige inte har råd med tillväxtskapande och absolut nödvändiga

investeringar i infrastruktur, utbildning och FoU. Därmed blir alla lidande av att alltför många inte hänger med. För att råda bot på dessa skillnader använder sig nationella makthavare av riktade bidrag och krispaket. Detta kan inte vara lösningen som gör att alla Sveriges regioner överlever i den hårda konkurrens som globaliseringen innebär. Riksrevisionen och Institutet för tillväxtpolitiska studier, ITPS, har var för sig granskat den regionala utvecklingspolitiken och resultaten är nedslående. Med det nuvarande synsättet tenderar de statliga resurserna att plottas upp och fördelas ”rättvist”, men utan fokus på tillväxt. Alltför många aktörer är inblandade samtidigt som ansvarsfördelningen är otydlig, både vad gäller grundläggande samhällsservice som infrastruktur och utbildning samt de regionala utvecklingsbidragen. Berörda myndigheter har ett stuprörstänkande med stora brister i samordning, vilket leder till svårigheter att kraftsamla för en förbättrad regional tillväxt.

Staten har misslyckats med att bedriva en politik som ger alla regioner förutsättningar att hänga med. I stället för den traditionella regionalpolitiken krävs en politik för regional tillväxt som bygger på att varje region ges ansvar och befogenheter som innebär möjligheter att växa utifrån sina egna förutsättningar. Sveriges tillväxt är ändå inget annat än summan av den tillväxt som skapas i landets alla delar. Ju fler regioner som har en stark och expansiv ekonomi, desto bättre för Sverige. Fler ekonomiskt starka regioner är bra också för Sveriges svagare regioner.

11.1.2. Så skapas ett konkurrenskraftigt Sverige

Hela Sverige är inte i samma konjunkturfasa, med samma arbetsmarknad och samma struktur på näringslivet. Därför måste tillväxtpolitik anpassas till regionala förutsättningar. Då kan människor och företag bättre arbeta för att bli framgångsrika och ta tillvara utvecklingskraft och dynamik där de lever och verkar. Näringslivet, lärosäten och politiker i kommunen och regionen kan arbeta tätt tillsammans för att utveckla de kompetenser som krävs för att klara sig i den globala konkurrensen och samtidigt förhindra den regionala klyvningen.

En ny politik för tillväxt i hela landet måste också ges tydligt fokus på just tillväxt. Politiska insatser som i första hand fungerar som konstgjord andning till näringslivsstrukturer som inte är långsiktigt hållbara ska mönstras ut. En avgörande del i en sådan politik måste bygga på ett

ökat lokalt och regionalt inflytande över hur statliga medel används i regionalpolitiska sammanhang. Allians för Sverige vill därför bryta ned ineffektiva myndighetsstrukturer, eliminera skadlig centralstyrning och förenkla de regionala finansieringsprogrammen. Regionala företrädare bör också i större utsträckning ansvara för de regionala utvecklingsmedel länsstyrelserna, Nutek m.fl. idag förfogar över. Detsamma gäller användningen av EU:s regionalstöd.

När det gäller arbetsmarknadspolitiken föreslås de nuvarande länsarbetsnämnderna avskaffas till förmån för en bättre anpassning av arbetsmarknadspolitiken till olika regionala behov. Därför ska lokala och regionala företrädare, i samarbete med den centrala nivån, ges möjlighet att ta beslut som innebär ökade förutsättningar för regionens företagare att hitta den kompetens som de behöver för att utveckla sitt företag. För att skapa de innovativa och kreativa miljöer som krävs i en globaliserad värld anser Allians för Sverige även att lokala och regionala politiker i betydligt högre grad bör samarbeta med högskolor och universitet samt näringsliv.

Allians för Sverige vill också inrätta regionala näringslivsnoder efter finsk modell som kan hjälpa lokala entreprenörer med kontakter gentemot statliga aktörer. De femton finska så kallade TE-centralerna ger på ett ställe alla rådgivnings- och utvecklingstjänster som företagare kan behöva i anslutning till arbetskrafts- och näringsfrågor. De fungerar också som en länk till finska Nutek (Tekes) och bistår i patent- och registerfrågor.

Infrastruktur är ett område som har en avgörande betydelse för regioners utveckling. Allians för Sverige anser därför att det är rimligt att regionala och lokala företrädare får ett stärkt inflytande över planeringen av transportsystemet, samtidigt som staten har ett ansvar för helheten, för att fastställa mål och avsätta resurser.

Många av de beslut som påverkar människors möjligheter att bedriva den näringsverksamhet som skapar tillväxt och nya jobb ska styras mer av lokala och regionala förutsättningar än av centralt utformade direktiv. Därför bör exempelvis vissa restriktioner inom naturskydd, som förbud mot skoterkörning, fjällflyg eller strandnära bebyggelse, beslutas på lokal eller regional nivå. Detsamma gäller frågor om skydds jakt eller andra åtgärder mot rovdjur som vållat stor

skada, som bör ligga hos läns- eller regionstyrelserna snarare än centralt hos Naturvårdsverket.

Statens roll måste också bli tydligare och samarbetet med myndigheter och lokala och regionala företrädare måste förbättras. Idag är det ofta oklart var ansvar och befogenhet ligger – hos sektorsmyndigheter eller hos länsstyrelsen. För att förhindra ineffektivitet anser Allians för Sverige att länsstyrelsernas roll ska stärkas gentemot andra statliga myndigheter.